No. Q. 405.143
The Public Library of the City of Boston.

Beidt uw tijd

HOWARD LEHMAN GOODHART

RT. HONBLE. THOS. GRENVILLE

1st Edition

Fabulæ per latiniſſimum uirum Laurentium
Abſtemium nuper compoſite.

Fabulæ ex græco in latinum per Laurentium
Vallam uirum clariſſimum uerſæ.

Ontinam ſeſe poſſet ſpectare latinum
Nobis qui grecæ tradidit iſta prior.
Diceret is credas hinc græca thalia ualeto
Cultius hæc quoniam muſa latina canit.

Domicus palladius ſoranus pollioni uadio.
Sacerdoti uenerando. S. P. D.

Iam pridē tuo ſermōi de Abſtemio frequenti litteratorum
conſeſſu pollio uenerande non inuitus interfui. Quū mi-
nime prætextatis (ut ita dicā) laudibus hominem celebra
res adeoqꝫ in arcem euaſiſti ut nemo ſane (mea ſententia)
eum cumulatius laudare potuerit. Mox inde ſecedens diu
hæc omnia mecum animo uolutabam unde tāta conflue-
ret laudatiōis abūdaātia: unde tāta nō uulgaris obſeruatio
emanaret: unde deniqꝫ amicitia adeo perfecta exoriretur.
proculdubio nō aliunde mecū tandē collegi: q̄ ex præcla-
ræ eius uirtutis noīe ꝓficiſci: cuiꝰ quidē uis magna & præ-
potens eſt. Quāobrē nō poſſum profecto non ſuſpicere
ingeniū tuū amabile: tuūqꝫ animū uirtutibus fultū dilige
tius nō admirari: q neqꝫ ābitiōe neqꝫ īuidia neqꝫ aliquo alio
liuore deuicitur. Siquidē omnes quas meretur abſtemius
noſter laudes nō tranſis ſilentio immo ad illas ipſas cumu
lādas ob eiꝰ incredibilē eloquentiā ſingularēqꝫ doctrinam
ultro accedis. idqꝫ haud abre: quū pater omniū elegātiarū
atqꝫ idē leporū omniū merito ſit et habeat̄. Et ut hæc cla-
riora luce nō officii gratia aut temere dicant̄. quotidie quo
dāmodo aliq̄ eiꝰ laborū monumēta exiſtere uideus: quæ
undiqꝫ ꝑfecta uerborꝝ cōcīnitate ꝑſpicaciſſimiſqꝫ ſentētiis
ſcatēt. nā qd modo dicam de hoc apologorꝝ libello nuper
impꝛ̄ſſo. ī quo perſpicua ac īſignis eiꝰ īgenii amœnitas non
abſqꝫ laude maxima redundare uidet̄. Quare nō uereor:
ut is remiſſo cuiuſcūqꝫ aīmo peſſū eat Abſtemioqꝫ (abſit
inuidia uerbo) omniū q̄ iucūdiſſimo detrahatur. Cui & te
& me ob tāti eius nominis celebritatem nulla unq̄ ī re de-
futuros eſſe liquido conſtabit. Vale.

LAVRENTIVS ABSTEMIVS OCTAVIANO VBALDINO COMITI MERCATELLI. S.P.D.

E Diturus hũc aplogoꝝ libellũ: quem de numero fabularum hecatomythium nuncupaui: multum diuque dubitaui Octauiane prĩceps inclyte: tuo ne eum nomini potiſſimũ dedicarem. Nã quom tuam in me non ſine plurimis beneficiis perſpicerẽ beniuolentiam non aliquid mearum uigiliarum tibi deuouere: ingratiſſimi hominis eſſe uidebatur. Rurſus quom tuorum in me officiorum numerum diuinaſq; uirtutes tuas mecum ipſe reuoluerem: indignum tantis meritis: tantaq; ſapientia munuſculum hoc eſſe cernebam: Hanc tandem dubitationem meam amouit humanitas et prudẽtia tua. qua non tam res tibi dono datas: q̃ offerentium uoluntatem ſoles inſpicere. Addidit quoq; mihi animum Guidus ubaldus clariſſimus dux: et princeps meus omni laude maior: qui opuſculum meum de non nullis locis obſcuris ſuperiori ãno ei dedicatum uultu ita placido & ſerena frõte ſuſcepit: ut ſperare merito poſſem: hoc tibi qualecunq; fore non ingratum. Non mediocriter etiã me incitarunt Georgius Emus pro Venetis hic agens legatus: non ſolum pͥ̃cia nobilitate: uerum etiam bonarum artium ſtudiis clarus: & Carolus Verardus Cæſenas Archidiaconus Cæſenæ & Alexãdri pont. max. cubicularius: uir omni litterarum genere præſtans: nec non Renatus Melioratus & Robertus Vrſus ariminenſes iuris conſulti clariſſimi: nec minus: quæ humanitatis uocant: ſtudiis eruditi.

Hi enī: aliiq; complures optimi haꝝ rerū cenſores: quom hunc libellū legiſſent: multis me uerbis ſunt ad æditionē cohortati. Non putaui igiť tā humano principi hoc munus īgratū futurum: quod tot eruditis uiris ante placuiſſe cognoueram. Accipe igitur hoc: qcquid eſt libelli ab. Abſtemio tuo: cuius mētem animūque ſi penitus poſſes inſpicere: in hac tenui re magnum munus tibi iudicares oblatum. Nequis autem inutilem & inanem hunc meū ſcribendi laborē exiſtimaret: præfatiunculam quandā præponendam cenſui: qua intelligeretur doctos etiam & claros uiros in magnis rebus huiuſmodi fabulis non uoluptatis tantū: uerūetiam utilitatis gratia delectatos. Sedulo dedimus operā ut ſeria potius q̄ iocos ſaperēt, unde ridicuculas multas: quæ īter cōponēdū ſeſe mihi offerebāt cōſulto ꝑterii: qa nimis laſciuæ & tanti prīcipis grauitate mihi uidebantur indignæ. Non tamen ita agreſtis eſſe uolui quin eas aliqua urbanitate aſpergerem: maxime ad prīcipem ſcribens: quom principes curarum mole preſſi ſoleant interdum recreādi animi gratia iocos appetere. Vale.

Eiuſdem abſtemii proemium.

COgitāti mihi uaria ſcriptorum genera: qui ut humanæ uitæ prodeſſent: cogitationes ſuas litterarum mandauere memoriæ: qui Apologos ſcripſere: non poſtremo loco digni eſſe uidentis. Non. n. modo mortalium animos incredibili quadam afficiunt uoluptate: uerūetiā ad res hōneſtas utileſq; peragendas ſuis fabellis magis q̄ philoſophi ſuis præceptis alliciunt. Nam ita in legentium

animōs quadam iocunditate penetrant: et quibuſdam ſi-
militudinibus. quæ maxime ad commouendos animos
ualent: quid uitandum faciendumq; ſit: oſtendunt ut
omnes etiam inuiti illis aſſentire cogantur. Senſus enim
audiēdi faſtidioſiſſimus res etiam utiles honeſtaſq; haud
facile admittit. ni fuerint aliqua urbanitate conditæ. Te-
ſtis quidam orator athenienſis. qui ad athenienſes uerba
faciens: quom eos minus attentos uideret: rogauit ut ſal-
tem fabulam audire dignarentur. Quo impetrato ceres
inquit & Irundo & Anguilla ſimul iter facientes ad quen-
dam fluuium peruenerunt. Irundo quidem ſuperuolauit:
Anguilla autem amnem tranauit. Quod quō dixiſſet ob-
ticuit: Interrogantibus autem illis quid ceres egiſſet. Vo-
bis īquit dea ueſtra ſuccēſuit: qui: eas qui uobis utilia ſua-
dent: audire nolentes: tam attentis auribus confabulantes
auditis. Quantam uim apologi habeant ad animos com-
mouendos: quom multis poſſem: tribus ero contētes ex-
emplis oſtendere. Samiis rectorem populi morti addice-
re uolentibus. Aeſopus hac fabella diſſuaſit dicens. Vul-
pem quendam fluuium tranſeuntem in lacunā fuiſſe pro-
pulſam. Vnde quom exire non poſſet: tenaci limo retenta
muſcarum affligeratur aculeis. Quod Erinacius conſpi-
catus miſericordia motus eſt: interrogauitque an uellet:
ut ab ea muſcas abigeret. At illa abnuit dicēs: hæ meo ſan-
guine iam plenæ paruam mihi poſſunt inferre moleſtiam
Si autem has abegeris: aliæ familiæ ſuperueniēt: quæ qc-
quid mihi ſupereſt ſanguinis exhaurient. Ita o uiri Samii
uobis eueniet. Si enim hunc rectorem ueſtrum iam locu-
pletem occideritis: alios eligatis neceſſe eſt: qui dum ſe
opibus uolent īplere: quicquid hic uobis reliquit: eripiēt.

His uerbis mōti Samii ab incæpto deſtitere. Hac ratione
adductus Tiberius Cæſar diurnos magr̃atus dabat. Vn/
de (ut refert ioſephus) ſub eo per uiginti annorum ſpatia
per duos tantum præſides. Gratum ſcilicet & Pilatum eſt
gubernata Iudæa. Non parcit populis regnum breue ut ī/
qt Statius. Himereſ̃es: Phalaridē agrigētinoꝝ tyrānū du
cē exercit⁹ ſui eligere uolētes. Steſichor⁹ pœta hoc apolo
go deterruit. Equus dicens ſolus paſcebat in prato. Adue/
niente autem Ceruo & paſcua corrumpente: conſuluit ho
minem: qua poſſet illum arte punire: Cui homo: ſi frœnū
inquit acceperis: et me armatum dorſum tuum aſcendere
permiſeris: Quom huic cōſilio eſſet obſecutus: Ceruum
quidem hominis auxilio uictor abegit. Sed non amplius
hominem dorſo: non frenum depulit ore: Ita inquit Steſi/
chorus uiri himerenſes uobis eueni & ſi phalaridem du/
cem efficietis. Hoſtes quidem ueſtros punietis: ſed huic
tyranno perpetuo ſeruietis. Quibus uerbis territi himerē
ſes huiuſmodi ducis eligēdi conſilium depoſuere. Quom
populus romanus ab ſenatu ſeceſſiſſet: ꝙ tributum & mi/
litiam toleraret: nec ullo pacto reduci poſſet: nōne Agrip
pa Menenius eum hoc apologo reuocauit? Olim inquiēs
quirites humani artus uentrem ocioſum & deſidem intu/
entes ab eo diſcordarunt: nec amplius illi cibum miniſtra
re decreuerunt. Sed quom ipſi quoq; alimēta illi denegā/
do: quæ per omnia membra deferuntur: deficerent: cum
eo in gratiam redierunt. Eodem inquit modo Senatus et
populus quaſi uenter: & membra: alterum alterius auxi/
lio indigent: & ut diſcordia intereunt: ita cōcordia ualēt
Qua fabula populus reuocatus cum ſenatu ī gratiam re/
diit. Non immerito igitur nō ſolum Græci & latini poete

ut heſiodus & Horatius huiuſmodi fabulas ſuis operibꝰ inſeruerunt: uerumetiam maximi & celeberrimi philoſophi, ut Plato Ariſtoteles Plutarchus & multi alii eas plurimum commendarunt: & ad ſtitutionem moralis & ciuilis uitæ non minimum facere arbitrati ſunt. Quo circa Omnibonus leonicenus & Laurentius Valla uiri ætatis noſtræ doctiſſimi paucos Aeſopi apologos e Græco in latinum uertere ſibi laudi: cæteris uero uoluptati et utilitati fore non dubitarunt. Et iure quidem. Leguntur enim & in doctiſſimorum uirorũ manibus cotidie uerſantur. Nõ uideo igitur cur has componendo fabulas laude fraudari debeam: quam cæteri latini ex tranſlatione conſecuti ſunt niſi adeo inuidi ſimus: ut latinis licere nõ putemus: quod Græcis eſt cum ſumma omnium laude conceſſum.

De mure in ciſta nato fabula pri.

MVs ī ciſta natus omnem fere ibi duxerat ætatem nucibus paſtus. quæ in ea ſeruari ſolebāt. Dum autem circa oras ciſtæ ludens decidiſſet; quærere tq; aſcēſum: reperit epulas lautiſſime paratas. quas quū guſtare cœpiſſet. Quam ſtultus inquit hactenus fui: qui in toto terrarum orbe nihil melius ciſtula mea eſſe credebam. Ecce q̄ ſuauioribus hic ueſcor cibis. Hæc fabula indicat: non ita patriam diligendā; ſi ignobilis ſit: ut alia nō adeamus loca. quom alibi beatiores eſſe poſſimus.

De ruſtico impetrante; ut triticum abſq; ariſtis naſcentur. fabula. ii.

IMpetrauerat a cerere Ruſticus quidam: ut triticum abſq; ariſtis naſceretur. ne metentium triturantiumque manus læderet. quod ibi inaruit: a minutis auibus depaſtum eſt. Tum Ruſticus quam digna inquit patior. qui paruæ commoditatis cauſa emolumenta q̄maxima perdidi. Fabula indicat parua incommoda maiori utilitate penſanda.

De accipitre columbā inſequente. fabula. iii

CVm accipiter columbam præcipiti inſequeretur uolatu; uillam quandam īgreſſus a ruſtico captus eſt. quem blande: ut ſe dimitteret: obſecrabat. Non enim te læſi dicens. Cui Ruſticus nec hæc reſpōdit te læſerat. Fabula indicat merito puniri: qui innocentes lædere conantur.

De aranea & Irundine. fabula. iiii.

ARranea ī hirundinē excādeſcens; quæ muſcas; q ſuus ē cibus; capiebat; rhætia in foribus; p quas

uolitare ſolebat: ut eam caperet: ſuſpenderat. Irũdo uerõ aduolãs rhetia cum textrice per aera portabat. Tunc Aranea in aere pendens: & ſe iam iam perituram intelligens: Quã iuſtæ hæc patior dicebat: quæ minima uolatilia magno labore uix capiens credidi tam magnas aues poſſe cõprehendere? Hac admonemur fabula ne uiribus maiora aggrediamur.

De ruſtico amnem tranſituro. .v.

RVſticus torrentem tranſiturus: qui forte imbribus excreuerat: quærebat uadum. Et cũ primũ eam fluminis partem tẽtaſſet: quæ quietior placidiorq; uidebatur: reperit eam altiorem q̃ animo erat opinatus. Rurſus ibi breuiorẽ: tutioremq; adinuenit: ibi maiori aquarum ſtrepitu fluuius decurrebat. Tunc ſecum Quam tutius inquit clamoſis aquis q̃ quietis & ſilentibus uitam noſtram credere poſſumus. Hac admonemur fabula ut minus uerboſos & minaces q̃ quietos extimeſcamus.

De columba & pica. vi.

COlumba interrogata a Pica: quid eam induceret ut in eodem ſemper loco nidificaret: quom eius pulli inde ſibi ſemp ſuriperẽtur: ſĩplicitas reſpõdit. Hæc indicat fabula facile eẽ uiros ꝓbos ſæpe decepi.

De cuculo & accipitre. vii.

IRriſus ab accipitre Cuculus: ꝗ quom ſibi & corpore par: & colore non abſimilis eſſet: præãguſtia animi potius uermibus terrenis q̃ ſuauibus aliarum auium carnibus ueſcentur: uidit paucis poſtdiebus Accipitrem a ruſtico. cuius co-

lumbas inſectabatur ;captum:ad metum cæterorum ex/ alta turre pendere.Cui cuculus .Quam melius tibi īquit amice fuiſſet:uermes uenari q̄ alieās aues impetere. Hæc Fabula indicat eorum uitam tutiorem eſſe:& magis pro/ bandam ;qui ſuis rebus ſine periculo contenti ſunt:q̄ illo/ rum;qui aliena appetentes adeūt magna uitæ diſcrimina.

De Aſino & Vitulo. viii.

Aſinus & Vitulus in eodem paſcentes prato ſo/ nitu campanæ hoſtilem exercitū aduentare præ ſenſerāt. Tum Vitulus fugiamus hic o Sodalis inquit ne hoſtesnos captiuos abducāt.Cui aſinus fuge tu inqt quē hoſtes occidere & eſſe cōſueuerunt.Aſini nihil intereſt :cui ubiq; eadem ferendi oneris eſt propoſita con ditio.Hæc fabula ſeruos admonet ne dn̄os magnopere mutare formidēt:mō prioribus deteriores futuri nō ſint.

De Vulpe & mulierib9 Gallinā edētib9.ix.

Vlpes iuxta uillam quandam tranſiens cōſpexit cateruam mulierum plurimas gallinas opipare aſſatas alto ſilentio comedentem: ad quas cōuer ſa.Qui clamores inquit:& canum latratus contra me eſ/ ſent:ſi ego facerem quod uos facitis? Cui reſpōdens quæ/ dam ;anus peſſima animalium inquit ;Nos quæ noſtra ſuut: comedimus:tu uero aliena furaris.Hæc fabula nos admonet:ne putemus nobis in aliena licere:quod propri/ is dominis licet.

De Caponibus pinguibus & Macro. x.

Vir quidam complures capones in eodem or/ nithoboſcioco incluſos largo nutricauerat

cibo:qui pingues effecti ſunt omnes præter unum.quem
ut macilentum irridebant fratres. Dominus nobiles ho/
ſpites lauto & ſumptuoſo accepturus cõuiuio ĩperat coco
ut ex his ĩterimat:coquatq;:quos pĩguiores ĩuenerit.hoc
audientes corpulenti ſeſe afflictabat dicentes.Q uãto præ
ſtitiſſet nos macilentos eſſe? Hæc fabula in pauperum ſo
lamen conficta eſt:quorum uita tutior eſt q̃ diuitum.

De Trabe & bobus eam trahentibus. xi.

TRabs ulmea de bobus conquerebatur. dicẽs.In
grati ego multo tempore meis uos frõdibus alui
Vos uero me nutricem ueſtram per ſaxa & lu/
tum trahitis.Cui boues gemitus ſuſpiriaq; noſtra: & ſti/
mulus:quo pungimur te docere poteſt: qđ te trahamus
inuiti.Ignouit trabs.Hæc nos docet fabula: ne in eos ex/
candeſcamus:qui non ſua ſponte nos lædunt.

De arboribus pulchris & deformi. xii.

ARbores complures in eodem creuerant loco ꝓ/
ceræ: rectæ:enodesque præter unam humilem
prauam: nodoſamque. quam ut deformem pu/
ſillamq; cæteræ ludibrio habere ſolitæ erant. Aedificatu/
rus domum loci dominus iubet omnes excidi:præter eã:
quæ breuitate & deformitate ſua ædificium indecoꝝ red/
ditura uidebatur.Cæteris exciſis deformis hæc ſecum di/
cebat.De te non amplius quærar natura:ꝙ me turpẽ ge/
nueris:quom formoſis tam magna uideam imminere di/
ſcrimina.Hæc fabula nos admonet:ne doleamus nos na/
tos eſſe deformes:quũ multis formoſitas ſæpe nocuerit.

De Cygno ĩ morte canẽte reprehẽſo a ciconia.xiii.

CYgnus moriens interrogabatur a Ciconia: cur in morte: quam cætera animalia adeo exhorrent multo ſuauiore q̃ in omni uita emitteret ſonos: quom potius mœſtus eſſe deberet. Cui cygnus quia inqt neq; cibi quærendi cura amplius cruciabor: neq; aucupũ laqueos extimeſcam. Fabula nos admonet: ne mortẽ formidemus. qua omnes uitæ præſentis miſeriæ præcidũtur.

De muliere uirum morientem flente: et patre eam conſolante. xiiii.

MVlierem adhuc iuuenem: cuius uir animã agebat: conſolabatur pater dicens. Ne te affligas tantopere filia. Alium enim uirũ tibi inueni iſto longe formoſiorem: qui prioris deſyderium facile mitigabit. At mulier doloris impatiens: ut quæ maritum ardenti amore proſequebatur: non modo uerba parẽtis nõ admittebat: ſed intempeſtiuam alterius mariti mentionẽ accuſabat. At ubi maritũ defunctum uidet īter lachrimas & luctus parentẽ interrogat: an adſit ibi iuuenis ille: quẽ ſibi in uirũ dare uelle ſe dixerat. Fabula īdicat q̃cito defũctorum maritorum amor ex uxorũ animo excidere ſoleat.

De muliere amatoris diceſſum flente. xv.

MVlier impudica amatorẽ ſuũ abeuntẽ. quẽ omnibus fere reb9 ſpoliauerat: multis lachrymis ꝓſeq̃bat. Interrogãte aũt eã uicina cur ita īcõſolabiliter fleret? Nõ diſceſſũ ei9 īqt: ſed palliũ: qḋ ei reliqui: fleo. Fabula īdicat nõ amatores: ſed eorũ bona a meretricib9 amari.

De muſca: quæ quadrigis inſidens puluerem ſe excitaſſe dicebat. xvi.

QVadrigæ ī ſtadio currebãt: qbus muſca īſidebat Maximo aũt puluere tũ equinoꝝ pedũ pulſu: tũ

rotarum uolutatione exorto dicebat Muſca. Quã magnã uim pulueris excitaui. Hæc fabula ad eos ſpectat, qui quũ ignaui ſint: alienam tamen gloriam ſuis magnificis uerbis in ſe tranſferre conantur.

xvii.

De anguilla conquerente: ꝙ magis q̃ ſerpens īfeſtaretur.

ANguilla interrogabat ſerpentem quare quom ſimiles eſſēt atq; cognati: homines tamen ſe potius q̃ illum inſequerētur: Cui ſerpens quia rarus inquit me lædit impune. Fabula indicat minus lædi ſolere qui ſeſe ulciſcuntur.

De Aſino Simia & Talpa. xviii.

COnquerēti Aſino: ꝙ cornibꝯ careret. Simiæ uero: ꝙ cauda ſibi deeſſet: tacete inquit Talpa: quũ me oculis captam eſſe uideatis. Hæc fabula ad eos pertinet: qui nõ ſunt ſua ſorte contenti, qui ſi aliorum infortunia conſyderarent: æquiori animo tollerarent ſua.

De nautis ſanctorũ auxiliũ īplorātibus. xix.

NAuta quidam ī mari ſubita & atra tēpeſtate depræhēſus: cæteris eius ſotiis diuerſorum diuorũ auxilium implorantibus neſcitis īquit: quid petatis. Ante enim q̃ ſancti iſti ad deum pro noſtra liberatione ſe conferant: hac īminenti procella obruemur. Ad deum igitur confugiendum cenſeo: qui abſq; alterius adminiculo a tantis malis nos poterit liberare. Inuocato igitur dei omnipotentis auxilio: ilico procella ceſſauit. Fabula īdicat: ubi potentioris auxilium haberi poteſt ad imbecilliores non confugiendum.

De piſcibus e ſartagine in prunas deſilientibus. xx.

P Iſces adhuc uiui ĩ ſartagine feruẽti oleo coque/
bãtur. quorũ unus fugiamus hic frẽs ĩqt ne pe/
reamus. Tũc oẽs pariter e ſartagine exiliẽtes in
ardẽtes prunas deciderũt. Maiori igit̃ dolore affecti dãna
bãt cõſiliũ: qđ ceperãt dicẽtes. Q uãto atrociori nũc mor/
te perimus? Hæc nos admõet fabula: ut ita pñtia uitemus
pericula: ne ĩcidamus ĩ grauiora. De quadrupedibus
ſocietatẽ aduerſus aues cum piſcibus ineuntibus. xxi.

Q Vadrupedes quũ bellũ ſibi ab auibus eſſet indi/
ctũ: cũ piſcibus fœdus inierũt: ut eorũ auxilio ſe
ab auiũ furore tuerẽtur. Q uũ aũt optata expe/
ctarẽt auxilia: piſces negãt p terrã ad eos accedere poſſe.
Hæc nos admonet fabula: ne eos nobis ſotios faciamus.
qui quum opus ſit: nobis auxilio eſſe non poſſint.

De legato auaro tubicines decipiẽte. xxii.

Q Vidam auarus pro patria legatus in aliam urbẽ
profectus erat: cui tubicines preſto affuerunt. ut
illius aures tubarum clangore: loculos autem ſuos pecu/
nia impleret. Q uibus ille renunciari iubet: non eſſe nunc
locum cantibus: ſe in ſummo luctu et mœrore conſtitu/
to. matrem enim ſuam obiiſſe. tubicines autẽ ſpe fruſtra/
ti et mœſti abeunt. Amicus quidam legati audiẽs luctum
ad eum uiſendum conſolandumque accedit. ĩterrogatq;
q̃diu mater eius obiiſſet. Q uadraginta iam anni ſunt in/
quit. Tunc amicus intellecta legati ſtropha in riſum ef/
fuſus eſt. Hæc fabula ad auaros facit. qui omni arte ſtu/
dent conſeruare pecuniam.

De uiro: qui ad cardinalem nuper creatum gra/
tulandi gratia acceſſit. xxiii.

V Ir q̃dã facet9 admodũ & urbanus audiẽs amicũ

ſuum ad cardinalatus dignitatem aſſumptum: ad cũ gratulandi gratia acceſſit: qui honore tumidus amicum ueterem agnoſcere diſſimulans quiſnã eſſet interrogabat. Cui ille ut erat ad iocos promptus. Miſereſco ĩquit tibi. cæteriſque: qui ad huiuſmodi honores perueniunt. Quam primum enim dignitates huiuſmodi eſtis aſſecuti: uiſum auditumque: et cæteros ſenſus ita amittitis: ut priſtinos amicos ãplius nõ cognoſcatis. Hæc fabula eos notat: qui in altũ ſublati ueteres deſpiciunt amicitias.

De Iuuene ſenis curuitatẽ irridente .xxiiii.

IVuenis quidam conſpicatus ſenem in arcus tẽſi ſimilitudinẽ curuum: ĩterogauauit an ſibi arcũ uellet uẽdere. Cui ille. Ecquid ĩqt ẽ tibi opus emere? Si enim ad meam perueneris ætatẽ: abſq; pecunia arcum tibi natura concedet. Hæc fabula indicat minime irridẽda uitia ſenilis ætatis: q̃ nemo uiuẽdo effugere poteſt.

De ſene puellã in uxorem accipiente. xxv.

VIr quidam imprudens exacto ſeptuageſimo uitæ anno puellã duxerat ĩ uxorẽ. quom ad id tẽpus in cælibatu permanſiſſet. Cui quom debitũ ſoluere non poſſet: dicere ſolebat. Quã male uitã meã diſpoſui. Iuueni enim mihi uxor deerat: nunc autẽ ſenex deſũ uxori. Hæc fabula innuit omnia ſuo tẽpore pagẽda.

De Aquila et pica xxvi.

PIca Aquilã rogabat: ut ſe inter ſuos familiares & dõeſticos accipet: quõ id mer̃ret cũ corporis pulcritudie: tũ ad mãdata pagẽda ligũæ uolubilitate: Cui Aqla hoc facerem reſpõdit: ni uererer: nequæ intra regiã fiũt tua loquacitate cuncta efferres. Hæc fabula monet ligua-

ces & garrulos domi non habendos.

De turdo amicitiā cū irundine īeunte. xxvii.

GLoriabat̃ turdus ſe amicitiam contraxiſſe cū irū dine. Cui mater Stultus es fili inquit: ſi credis cū ea poſſe conuiuere: quum uterq; ueſtrum diuer ſa ſoleat appetere loca. Tu enim frigidis: illa tepidis dele/ctatur locis. Hac mōemur fabula: ne eos nobis faciamus amicos: quorum uita a noſtra diſſentit.

De Ruſtico & mure. xxviii.

RVſticus quidā erat admodū paup: ſed adeō face tus ut ne calamitatis qdē tpe natiui leporis obliui ſceretur. Is quū uillā ſuā caſu igne iniecto ita ardentem uideret: ut aliquo modo ignem extiguere poſſe diffideret: mœſtus ſpectabat incendium. Interim cernit murem quē dam: qui uilla egreſſus periculum q̄ocyſſime fugiebat. Oblitus damnorum Ruſticus cucurrit: & murem corri/piens illum in medium iecit incendium dicens. Ingratum animal tempore felicitatis mecum habitaſti: nūc quia for tuna mutata eſt: uillam meā deſeruiſti. Fabula indicat eos nō eſſe ueros amicos: qui arridente fortuna a latere tuo nō diſcedunt: turbata autem præcipiti abeunt curſu.

De Heremita uirgine ægrotante. xxix.

INſitum eſt a natura omni animātium generi: ut rei uenereæ libidine īcitentur. a qua ſi qui homi/nes qui coruo albo rariores ſunt: ſe abſtinere uo lunt: ſæpe in graues morbos incidere ſolent. Quidā igit̃ heremita ab ipſa præſentia ita titillationes carnis euicerat: ut uſq; ad quintum & uigeſimū ætatis annum uirgo per/maneret. Quū aūt ī ea ætate grauiſſime ægrotare cœpiſ ſet: medici nullū aliud ſalutis eius remediū ſe inuenire di/

cebāt: niſi ut cū aliqua muliere coiret. Diu heremita recuſauit mori ſe potius uelle dicēs: q̄ uirginitatē rē tā præclarā: & deo maxime gratā amittere. Aſſueti enim uirtutibus ægre illas a ſe diſcedere patiunť. Victus tādē precibus & cupiditate uitæ: qua nihil homini ſanæ mētis dulcius eſt: adductæ ſibi mulieris īſuſus gremio placidū petiuit p mēbra ſoporē. Experrectus aūt uehemēter angebatur: & tantā ui lachrymaꝶ effundebat: ut oēs: qui aderāt illius miſererenť. Quiſq; igiť eū ſolari: & ut bono animo eēt hortari. quoniā deus clæmētiſſimus pater ei ignoſceret: q̄a nō uoluptatis: ſed recuperādæ ſanitatis cauſa opus tale patraſſet. At ego inquit iſtud nō fleo ſed q̄ tātā dulcedinē citius expertus nō ſum. Hæc idicat fabula humanā naturā adeo peccatoꝶ illecebris delectari: ut uitiorum uoluptatē facile uirtutū amaritudini anteponant.

De diuite quodam & ſeruo. xxx.

Vir erat diues ſeruū habēs tardi īgenii: quē regem ſtultoꝶ ſolebat nūcupare. Ille his uerbis ſæpius irritatus ſtatuit hero par referre. Semel enī ī herū cōuerſus. Vtinā inquit rex ſtultoꝶ eſſem. In toto enim terrarū orbe nullū meo latius eſſet īperiū: & tu quoq; meo ſubeſſes īperio. Fabula indicat omnia plena eſſe ſtultorū.

De uidua uirum petente. xxxi.

Vidua quædā diues a uicina petebat: ut maritū ſibi reperiret. quē nō coitus grā: qui īgratus admodū ſibi erat: ſed ne bona ſua dilapidarenť: exoptare ſe dicebat. Mulier ſagax: & uiduæ uerſutias intelligēs ſe inquiſiturā pollicetur. Paucis poſt diebus uiduā cōueniens reperi inquit tibi uirū ex animi tui ſentētia. Eſt enī uir prudēs: & ad res gerēdas natus & genitalibus caret: quæ ti

bi cordi nō ſūt. Cui uidua abi hic īqt ī malā rē cū iſto marito tuo tā illepido. Et ſi eni coitus appetēs nō ſū uolo tamē hēat: qđ nos recōciliet. ſi quāto cœperimus eē diſcodes. Hæc fabula īdicat nullū matrimoniū īfelix ſi clauus defuerit qui uirū et mulierem arctiſſime cōſtringit.

De canib9 urbanis uillaticū īſeqntibus. xxxii.

CAnes cōplures urbani quēdā uillaticū præcipiti īſequebāť curſu q̄diu ille fugit. nec repugnarē auſus ē. At ubi ad īſequentes conuerſus ſubſtitit: & dētes ipē quoq; oſtēdere cœpit: oēs pariter ſubſtiterūt. nec aliqs urbanorꝝ illi ꝑpīquare audebat. Tūc īperator exercitus: q forte ibi aderat: ad ſuos cōuerſus milites. Cōmilitōes īquit hoc ſpectaculum nos admonet: ne fugiamus: quū præſentiora fugientibus q̄ repugnantibus uideamus imminere pericula

De Anu dæmonem accuſante. xxxiii.

VOlēt hoēs ut plurimū: quō ſua culpa aliquid ſibi acciderit aduerſi ī fortunā uel ī dæmonē culpam cōferre ut ſe crimine exuant: adeo oēs ſibi indulgēt. Hoc dæmō ægre ferens: quū uideret anū quādā ſoleatā arborē aſcēdētē: ex qua illā ruiturā: & ī ſe culpā collaturā præuiderat: accitis teſtibus dixit. Videte anum illam abſq; meo cōſilio arborem aſcendentem: unde eam caſurā eē ꝑſpicio. Eſtote mihi teſtes: me ei nō ſuaſiſſe ut ſoleata illuc aſcēdere. Mox anus cecidit. Et quū īterrogaret: cur ſoleata arborē aſcēdiſſet: dæmō īqt me īpulit. tūc dæmō adductis teſtib9 ꝓbauit id ab anu abſq; ſuo factū eē cōſilio. Fabula īdicat homines minime uenia dignos: qui quom libere peccent: fortunam: uel dæmonem accuſant.

De teſtudine & Ranis xxxiiii.

Testudo cōſpicata ranas: quæ in eodē ſtagno paſcebantur: adeo leues agileſq; ut facile quolibet proſilirēt & lōgiſſime ſaltarēt: naturā accuſabat q; ſe tardum animal. & maximo impeditum onere procreaſſet. ut neq; facile ſe mouere poſſet. & magna aſſidue mole premeretur. At ubi uidit ranas anguiū eſcā fieri: & cuiuſcunque uel leuiſſimo ictui obnoxias: aliquātulū recreata dicebat. Quāto melius eſt onus: quo ad oēs ictus munita ſum ferre: q̄ tot mortis ſubire diſcrimina? Hæc fabula indicat. ne ægre feramus dona naturæ: quæ maiori nobis commodo ſæpe ſunt. q̄ nos intelligere ualeamus.

De Gliribus quercū eruere uolentibus. xxxv.

Glires quercū arborem glādiferā dētibus eruere deſtinauerāt. quo paratiorē haberēt cibū ne uictus gratia totiēs aſcēdere & deſcēder̄ cogerēt. Sed quidā ex eis: qui ætate: et uſu rerū: ac prudentia cæteros longe anteibat: eos abſterruit dicens. Si nutricem noſtram nunc interficiemus quis futuris annis: nobis ac poſteris noſtris alimenta præbebit? Fabula hæc monet uirū prudentem debere non modo præſentia intueri uerum etiam futura longe proſpicere.

De cane & hero. xxxvi.

Canē quidā hēns: quo magis ab illo diligeretur: ſemp eū ſuis paſcebat manibus: ligatūq; ſoluebat. Ligari aūt & uerberari iubebat a ſeruo: ut beneficia a ſe maleficia autem a ſeruo in illum uiderentur eē collata. Aegre aūt ferēs cāis ſe aſſidue ligari uerberarique aufugit. et quū increparetur a dn̄o ut īgratus: et tātorꝫ beneficiorum immemor. qui ſe fugiſſet. a quo ſemper dilectus: paſtuſq; fuiſſet: ligatus autem uerberatuſq; nunquā

reſpōdit. Quod ſeruus tuo iuſſu facit: a te factum puto. Hæc fabula indicat eos malefactores habendos: qui maleficiorum cauſa fuere.

De auibus Scarabæos timentibus. xxxvii.

MAgnus timor aues inceſſerat ne Scarabæi arcu pilari eas occiderent. a quibus magnā pilaꝝ uim ĩ ſterquilinio ſummo labore fabricatā audierūt. Tunc paſſer nolite ĩquit expaueſcere. Quo modo enī pilas in nos p aera uolantes iacere poterunt. quū eas p terrā magno molimine uix trahāt. Hæc fabula nos admōet: ne hoſtiū opes extimeſcamus: qbus deeſſe uidemus ĩgeniū.

De Vrſo & apibus xxxviii.

VRſus ictus ab ape tanta ira percitus eſt: ut aluearia: ĩ quibus apes melificauerāt: tota unguibus diſcerperet. Tūc apes uniuerſæ: quō domos ſuas dirui: cibaria auferri: filios necari uiderēt: facto impetu aculeis urſum ĩuadētes: pene necauere. Qui ex eaꝝ manibus uix elapſus ſecū dicebat. Quāto melius erat apis unius aculeū tolerare: q̃ tot ĩ me hoſtes mea iracundia cōcitare. Hæc fabula innuit lōge melius interdū eſſe iniuriā unius ſuſtinere: q̃ dū unū punire uolumus: multos nobis inimicos comparare.

De aucupe & friguilla. xxxix.

AVceps tetenderat uolucribus rætia: largāq; illis in aera effuderat eſcam. paſcentes tamen aues nō capiebat. quia ſibi uidebantur paucæ: quibus paſtis: ac auolantibus: aliæ paſtum adueniunt: quas quoq; propter paucitatem capere neglexit. hoc per totum diem ordine ſeruato: ac aliis aduenientibus: aliis abeuntibus: illo ſemper maiorem prædam expectante: tandē ad ueſpe-

raſcere cœpit. Tunc auceps amiſſa ſpe multas capiendi;
quum iã tẽpus eſſet quieſcendi: attrahens rætia unam tan/
tum fringuillã: quæ ĩfelix in area remanſerat cœpit. Hæc
fabula ĩdicat. qui omnia comprehẽdere uolunt: ſæpe pau
ca uix capere poſſe. De Milite & equo xl.

MIles equum habẽs optimum: emit alium nequa
quam illi bonitate parem. quem multo diligen/
tius q̃ priorem nutricabat. quod hic admirãs di/
cebat priori. Cur me dominus q̃ te impenſus curat? quũ
tibi neq; pulchritudine: neq; robore: neq; uelocitate com/
parandus ſim? Cui ille: Eſt hæc inquit hominum natura
ut ſemper ĩn ñouos hoſpites benigniores ſint. Hæc fabu/
indicat hominum amentiam: qui noua etiam ſi deteriora
ſint: ſolent ueteribus anteponere. De Sue & Cane. xli.

SVs irridebat canem odoriſequum qui domino
murmure & cauda adularetur a quo ad artem
aucupatoriam multis uerberibus auriumq;
uellicationibus fuerat inſtructus. Cui canis. Neſcis ĩquit
ĩſane neſcias: quot non ex uerberibus illis ſum cõſecutus.
Per ea enim ſuauiſſimis perdicum coturnicũq; carnibus
ueſcor. Hæc fabula nos monet: ne iniquo feramus animo
p̃ceptoꝝ uerbera: quæ multoꝝ bonoꝝ cauſa eẽ cõſueuer̃.

De Trabe Boum pigritiam increpante. xlii.

TRabs: quæ curru uehebatur: boues ut lentos in
crepabat dicens. Currite pigri: onus enim leue
portatis. cui boues irrides nos reſpõderũt ignara
quæ te pœna mãeat. Onus hoc nos cito deponemus. Tu/
um aũt tu quoad ĩrũparis: ſuſtĩere cogeris. indoluit trabs.
nec ãplius boues cõuiciis laceſſer̃ auſa ẽ. Hæc fabula quẽ
libet monet: ne aliorum ĩſultet calamitatibus: quum ipſe

poſſit maioribus ſubiacere. De carduele & puero. xliii.

C Arduelis auis ĩterrogata a puero: a quo ĩ deliciis habita & ſuauibus & largis cibis nutrita fuerat: cur cauea egreſſa regredi nollet. ut meo ĩquit arbitratu: nõ me tuo paſcere poſſim. Hæc fabula indicat uitæ libertatem cunctis deliciis anteponendam.

De Scurra & ep̃o. xliiii

S Curra quidã Kalẽdis Ianuari ad epiſcopũ quendã diuitẽ q̃dẽ: ſed auarꝝ accedẽs numiſma aureum ſtrenæ noĩe petiit. Antiſtes ĩſãire hominem dixit q crederet tãtã pecuniã ſibi in ſtrenã dari. Tũc Scurra numũ argenteum efflagitare cœpit. Sed quũ ille hunc quoqꝫ nimiũ ſibi uideri dicer̃: æreũ quadrantẽ: ut ſaltẽ ſibi traderet: orabat. Sed quũ ne hũc quoqꝫ poſſet ab epiſcopo extorquere. Reuerẽde ĩq̃t pater ſaltẽ benedictiõe tua me ꝓ ſtrena ĩperti. Tũc ep̃us flecte ĩq̃t genua fili. ut te benedicã. At ego ĩq̃t ſcurra benedictiõẽ iſtã tuã tã uilẽ nolo Si enĩ numũ æreũ ualeret: eã mihi nũq̃ ꝓfecto cõcederes Hæc fabula cõtra eos ep̃os & ſacerdotes cõficta ẽ: q diuitias & opes pluris faciũt: q̃ cũcta eccleſiæ ſacra: atqꝫ myſte.

De Vpupa indigne honorata. xlv.

I Nuitatæ fere oẽs aues ad Aquilæ nuptias ĩdigne ferebãt Vpupã cæteris præferri. q̃a corona inſignis eẽt: & uerſicoloribus pẽnis ornata: quũ ſẽpiter ſtercora & ſordes ſolita eẽt uolutari. Hec fabula ſtultiã eoꝝ arguit: q ĩ hominibus honorãdis potius ueſtium nitorẽ: p̃ſtãtiãqꝫ formæ q̃ uirtutes moreſqꝫ ſoleãt attẽdere

De ſacerdote & piris. xlvi.

S Acerdos quidam guloſus extra patriam ad nuptias proficiſcẽs ad quas fuerat inuitatus: reperit ĩ

itinere pyroꝝ aceruũ.quoꝝ ne unũ quidẽ attigit:q̃uis ma
gna affectus fame.Quin potius ea ludibrio habens lotio
cõſperſit.Indignabatur enĩ huiuſmodi cibos ſibi ĩ itinere
offerri qui ad lautas accedebat epulas.Sed quũ in itinere
torrẽtẽ quẽdã ita ĩbribus auctũ offendiſſet:ut ſine uitæ pi
culo eũ tranſire nõ poſſet domum redire coſtituit.Reuer-
tẽs autẽ ieiunus tãta ẽ opp̃ſſus fame ut niſi pyra illa:quæ
urina cõſpſerat:comeſſet:quũ aliud nõ inueniret:extigue
retur.Hæc fabula monẽt nihil eſſe contẽnẽdum:quum
nihil ſit tã uile & abiectũ:quod aliquãdo uſui eẽ nõ poſſit

De Mulo & equo. xlvii.

MVlus conſpiciens equum aureo freno.ephippi-
iſq; inſignem & purpureis optum faleris rum-
pebatur inuidia:illum beatũ reputans qui conti-
nue optimis ueſceret cibis:& decoro amiciretur ornatu.ſe
autẽ præ illo ĩfelicẽ qui clitellis male dolatis opp̃ſſus coti-
die maxima onera ferre cogeretur.At ubi uidit equũ e pu
gnã redeũtẽ multis affectum uulneribus præ illius calami
tate ſe felicẽ appellabat:longe melius eẽ dicens cotidiano
labore durum uictũ quæritare:& turpiter ueſtiri:q̃ poſt
optimos & delicatos cibos:& tãtos ornatus:mortis adire
diſcrimina.Hæc fabula monet regibus & prĩcipibus mi-
nime ĩuidẽdum quia diuitiis & opibus abundent,quũ eo-
rum uitam longe pluribus periculis q̃ pauperorum uide-
amus eſſe ſubiectam.

De porco & equo. xlviii.

POrc9 cõſpiciẽs equũ bellatorẽ:q̃ cataphract9 ad
pugnã ꝓdibat:Stulte ĩqt quo ꝓpas:ĩ pugna.n.
fortaſſe morieris.Cui equus.At tibi ĩter lutũ ſor
deſq; ĩpiguato:q̃uis nihil dignũ laude geſſeris cultell9 adi

met uitam.mortem uero meam comitabitur gloria. Hæc fabula innuit honeſtius eſſe rebus præclare geſtis occumbere: q̃ uitam turpiter actam protrahere.

De coriario emente pellem urſi a Venatore nondum capti. xlix.

COriarius ad uenatorẽ accedẽs emit ab eo pellem Vrſi: pecuniãq; pro ea perſoluit. Ille ſibi in pñtia pellẽ urſi non eẽ; cæterꝝ poſtridie uenatum ꝓfectuꝝ: urſoq; interfecto pellẽ illius ei ſe datuꝝ pollicet᷑. Coriarius animi gratia cum uenatore in ſiluã profectus altiſſimam arborẽ aſcendit ut inde Vrſi Venatoriſque certamen proſpiceret. Venator ĩtrepidus ad antrũ; ubi Vrſus latebat: profectus: ĩmiſſis canibus: illũ exire cõpulit. qui euitato uenatoris ictu eũ proſtrauit humi. Tũc Venator ſciẽs hãc ferã ĩ cadauera non ſæuire: ãhelitu retẽto ſe mortuũ ſimulabat. Vrſus naribus admotis olfaciẽs: quum illum nec naſo: nec ore ſpirãtẽ deprehẽderet: abſceſſit. Coriarius quũ ferã abiſſe ꝓſpiceret: ac nihil ãplius eſſe ꝑiculi ex arbore ſe deducẽs. & ad uenatorẽ: qui nondũ ſurgere audebat: accedẽs illũ ut ſurgeret monebat ĩterrogauit deinde quid ad aurem ei Vrſus locutus eſſet. Cui uenator monuit me ĩquit ne deinceps urſi pellẽ uendere uelĩ: niſi eũ pri9 cepim. Hæc fabula ĩdicat ĩcerta ꝓ certis nõ hñda.

De heremita & Milite. l.

HEremita quidã uir ſanctiſſimæ uitæ militẽ hortabatur. ut relicta ſæculi militia. quam abſq; dei offenſa: & animæ diſcrimine pauci exercent: tãdem ſe corporis traderet quieti; & animæ conſuleret ſaluti. Cui miles faciã inquit quod mones pater. Eo enim uẽrũ eſt; ut hoc tempore milites neq; ſtipendia exigere uale

ant. licet exigua ſit neq; prædari poſſint. Fabula ſignificat multos uitiis renũciare. quia illa ãplius exercerẽ nõ poſſũt

De uiro & uxore bigamis. li.

VIr qdã defuncta uxore: quã ualde dilexerat: duxit alterã & ipã uiduã. quæ aſſidue ei prioris mariti uirtutes: fortiaq; facinora obiiciebat. Cui ut par referret: ipe quoq; defunctæ uxoris mores ꝓbatiſſimos pudicitiãq; iſignẽ referebat. Quadã autẽ die uiro irata pauperi elemoſynã petẽti partẽ caponis: quẽ in cœnam utriuſq; coxerat: dedit dicens. Do tibi hoc ꝓ aĩa prioris uiri. Qđ audiẽs maritus accerſito pauperi reliquũ caponis dedit dicens. Et ego quoq; do tibi hoc ꝓ anima uxoris meæ defunctæ. Sic illi: dũ alter alteri nocere cupiunt: quid cœnarẽt nõ habuerunt. Hæc fabula monet non eſſe contra eos pugnãdum. qui ſe poſſunt optime uindicare.

De Leone & Mure. lii.

LEo laqueo captus ĩ ſilua: quũ ſe ita irrititum uideret ut nullis uiribus ſe ĩde poſſe explicare cõfideret murẽ rogauit: ut abroſo laqueo eum liberaret: promittens tãti beneficii ſe nõ immemorem futurum Quod cũ mus ꝓmpte feciſſet leonẽ rogauit: ut filiam eius ſibi traderet ĩ uxorem. Nec abnuit leo ut benefactori ſuo rem gratam faceret. Noua autem nupta ad uirum ueniens: quum eum non uideret caſu illum pede preſſit. taq; contriuit. Hæc indicat fabula matrimonia & cætera conſortia improbanda. quæ ab ĩparibus contrahuntur.

De Vlmo & Silere. liii.

VLmus ĩ ripa fluminis nata Siler ſibi proximum irridebat: ut debile & ĩualidum: quod ad omnẽ uel leuiſſimum undarum impetum flecteretur.

ſuam autē firmitatem & robur magnificis extollebat uerbis: qꝫ multos annos aſſiduos amnis impetus inconcuſſa pertulerat. Semel autē maxima undarū uiolentia Vlmus perfracta trahebatur ab aquis. Cui Siler ridens īquit. Cur me deſeris uicina? Vbi eſt nunc fortitudo tua? Fabula ſignificat ſapientiores eſſe: qui potentioribus ſecedunt: q̄ qui reſiiſtere uolētes turpiter ſuperantur.

De cera duritiem appetente. liiii.

CEra ingemiſcebat ſe mollem & cuicunqꝫ leuiſſimo ictu penetrabilem procreatā. Videns autem lateres ex luto multo ſe molliori factos in tātam duritiam ignis calore perueniſſe: ut multa perdurarent ſæcula: ſe iecit in ignem ut eādē duritiem cōſequeretur? Sed ſtatim igne liquefacta conſumpta eſt. Hæc admonemur fabula: ne appetamus: quod eſt nobis a natura denegatū.

De Agricola militiam & mercaturam affectante. Fabula ly.

AGricola quidam ægre ferebat ſe aſſidue terram uoluere nec ꝑpetuis laboribus ad magnas diuitias peruenire: quum nonnullos uideret milites: qui raris præliis ita rem auxerant: ut bene induti incederēt & lautis ēpulis nutriti beatam agerent uitam. Venditis igitur ouibus capri: ac bobus equos emit & arma & in militiam profectus eſt. ubi quum ab imperatore ſuo male pugnatum eſſet: non ſolum quæ habebat perdidit: ſed etiam pluribus uulneribus affectus eſt. Quare damnata militia mercaturam exercere ſtatuit. ubi maius lucrum: & minorem laborē eſſe exiſtimabat. Prædiis igitur uenditis: quū nauem mercibus impleuiſſet: nauigare cœperat. Sed

quũ in alto eſſet: tempeſtate ſubito cohorta: nauis ſubmerſa eſt: & ipſe cũ cæteris; qui in ea erant ad unũ omnes periere. Hæc fabula monet quẽlibet debere ſua arte eſſe cõtentum; quum ubiq; ſit parata miſeria.

De Aſino & Scurra. lvi.

ASinus indigne ferẽs Scurrã quẽdã honorari: & pulchris ueſtibus amiciri. quia magnos uentris ædebat ſonos ad magiſtratus acceſſit: petẽs ne ſe minus q̃ Scurrã honorare uellet. Et quũ magr̃atus admirantes eũ interrogarẽt: cur ſe ita honore dignum duceret: Iquit quia maiores q̃ Scurra crepitus uentris emitto: eoſq; abſq; fetore. Hæc fabula eos arguit; qui ĩ rebus leuiſſimis ſuas pecunias profundũt.

De Amne ſuũ fontẽ cõuiciis laceſſente. lvii.

AMnis quidã ſuũ cõuiciis fontẽ laceſſebat: ut inertẽ: ꝙ ĩmobilis ſtaret; nec ullos hr̃et piſces: ſe autẽ plurimũ cõmẽdabat: ꝙ optimos crearet piſces: & ꝑ ualles blando murmure ſerperet indigantus fõs in amnẽ uelut ĩgratũ undas repſſit. Tũc ãnis & piſcibus: & dulci ſono priuatus euanuit. Hæc fabula eos notat: qu bona: q̃ agũt ſibi arrogãt: nõ deo attribuũt a quo largo fõite nr̃a bona ꝓcedũt. De uiro maligno & dæmõe. lviii.

VIr malignus quõ plurima perpetraſſet ſcelera: & ſæpius captus: & carcere cõcluſus arctiſſima & ꝑuigili cuſtodia teneretur: dæmonis auxiliũ implorabat. qui ſæpe numero illi affuit: & e multis eũ ꝑiculis liberauit. Tãdẽ iterꝝ dephẽſo: & ſolitũ auxiliũ ĩplorãti dæmõ magnũ calceorꝝ ꝑtuſorꝝ faſcẽ ſup humeros hẽns apparuit dicẽs. Amice ãpli9 tibi auxilio eẽ nõ poſſũ. Tot eni loca ꝓ te liberãdo hactẽus pagraui: ut hos oẽs calceos contriuerim. Nulla mihi ſupereſt pecunia; qua alios ualeam

cōparare. Quare pereundū eſt tibi. Hæc admonet fabula ne exiſtimemus noſtra ſemper impunita fore peccata.

De auibus plures reges eligere uolētibꝰ. lix.

AVes conſuetabāt de pluribus regibus eligēdis, quom Aquilla tantos uolucrum greges ſola regere non poſſet. feciſſentq; uoto ſatis. niſi cornicis monitu a tali conſilio deſtitiſſent. quæ quū cauſam rogaretur: cur non plures reges duceret eligendos: quia difficilius inquit pluresq̄ unus ſaccus impletur. Hæc fabula docet longe melius eſſe ab uno q̄ a multis principibus gubernari.

De mulier: quæ ꝓ uiro ſe mori uellte dicebat. lx.

MAtrona quædā admodum pudica: & uiri amātiſſima ægre ferebat maritum aduerſa ualitudine detineri. Lamentabatur. ingemiſcebat: & ut ſuum in uirum amorem teſtaretur: rogabat mortem: ut ſi maritum ſibi eſſet ereptura: ſe potius q̄ illum: uellet occidere. Inter hæc uerba mortem cernit horribili aſpectu uenientem cuius timore perterrita: & iam ſui uoti pœnitens Non ſum ego inquit quam petis. Iacet ibi in lecto: quem occiſura ueniſti. Hæc fabula indicat neminem eſſe adeo amantē amici: qui non malit ſibi bene eſſe q̄ alteri.

De adoleſcente in funere matris canēte. lxi.

VIr quidam defunctam uxorē quæ ad ſepulchrū efferebatur lachrymis & fletibus ꝓſequebatur. Filius uero eius canebat. qui quum a patre increparetur: ut amens: & inſanus: qui in matris funere cantaret: quum una ſecum mœſtus eſſe: & flere deberet: inquit Pater mi ſi ſacerdotes ut canerēt conduxiſti: cur mihi iraſceris gratis cōcinēti? Cui pater. Nō tuū inqt & ſacerdotū

eſt idē officiū. Fabula indicat nō oīa omnibus eē decorat.

De uiro gelotypo: qui uxorē dederat cuſtodiēdā. lxii.

V Ir gelotypus: uxorē quam parum pudice uiuere compererat: cuidam amico: cui plurimū fidebat dederat cuſtodiendā: ingentē pollicit9 pecuniā: ſi eam ita diligenter obſeruaret: ut nullo modo coniugalem uiolaret copulā. At ille: ubi aliquot dies expertus: cuſtodiam hanc nimis difficilem: & ingeniū ſuū uerſutia mulieri uinci comperiſſet: ad maritum accedens dixit ſe amplius nolle hanc tā duram gerere prouinciā: quandoquidem ne Argus quidem: qui totus oculeus fuit: mulierem in uitam poſſet cuſtodire. Addidit ꝓterea ſi neceſſe ſit: malle ſe anno integro ſaccum plenū pulicibus cotidie in pratū deferre: ſolutoq; ſacco eos inter herbas paſcere ueſpereq; facto ad unū oēs domū reducere: q̄ una die īpudicam mulierē ſeruare. Hæc fabula indicat nullos cuſtodes eſſe ita diligētes: qui impudicas mulieres ualeant cuſtodire.

De uiro clyſteria recuſante. lxiii.

V Ir quidam natione germanus diues admodum ægrotabat ad quē curandū plures acceſſerāt medici (ad mel enī catuati cōuolāt muſcæ q̄ īter cætera dicebāt opus eē clyſteribus: ſi uellet cōualeſcere: qd' quū uir huiuſmodi īſuetus medicinæ audiret: furorē ꝑcit9 medicos domo eiici iubet dicēs: eos eē īſanos: q quū caput ſibi doleret: podici uellēt mederi. Hæc fabula īnuit oīa etiam ſalutaria īſuetis et inexptis aſperta & ob futura uideri.

De Aſino ægrotāte & lupis uiſitātibus. lxiiii.

A Sinus ægrotabat. famaque exierat: eum cito moriturū. Ad eū igit' uiſcendū quū lupi caneſq; ueniſſēt: peterētq; a filio. Quomō pater eius ſe haberet. Ille per hoſtii rimulam reſpondit. Melius q̄ uelletis.

Hæc indicat fabula: q multi fingũt moleſte ferre mortem alioꝝ: quos tamẽ cupiũt celeriter interire.

Quod nuci aſino & mulieri ꝓſunt uerbera. lxv.

MVlier quædã interrogabat nucẽ ſecus uiã natam quæ a ꝑtereũte populo ſaxis impetebatur: Quare eſſet ita amens: ut quo pluribus maioribuſque uerbe ribus cederet: eo plures pſtantioreſq; fructus procrearet. Cui iuglans es ne inqt ꝓuerbii imemor ita dicẽtis.

Nux aſinus mulier ſimili ſunt lege ligati.

Hæc tria nil recte faciunt; ſi uerbera ceſſent. Hæc fabula innuit ſæpe homines propriis iaculis ſe ſolere cõfodere.

De aſino laborum finem non inueniente. lxvi.

ASinus hiberno tpe plurimũ angebat: q nimio afficeret frigore: & duꝝ paleaꝝ hr̃et uictũ. Quare uernã tẽperiẽ & teneras herbas optabat. Sed quũ uer aduenifſet: cogeret q; a dño: q figulus erat: argillam in areã: & ligna ad fornacẽ: indeq; lateres: imbrices: tegulas ad diuerſa loca deferre: pteſus ueris: ĩ quo tot labores tolerabat: æſtatẽ oib9 uotis expetebat: ut dñs meſſe ĩpedit9 eũ qeſcere pateret. Sed tũc quoq;: quũ meſſes in areã: & inde triticũ domũ ferre cõpelleret: nec qeti loc9 ſibi eẽt: autũnũ ſaltẽ laboꝝ finẽ fore ſpabat. Sed ubi ne tũc quoq; maloꝝ terminũ adeſſe cernebat: quũ cotidie uinũ poma ligna portãda eẽnt: rurſus hyemis niues & glaciem efflagitabat: ut tũc ſaltẽ aliq̃ ſibi reqes a tãtis laborib9 cõcederet. Hæc fabula ĩdicat nullã eſſe præſentis uitæ tempora: quæ non ꝑpetuis ſint ſubiecta laboribus.

De mure; q cũ fele amicitiã cõtrahere uolebat. lxvii.

MVres complures in cauo parietis commorantes contemplabantur Felem: quæ in tabulato capite demiſſo; & triſti uultu recumbebat;

Tũc unus ex eis hoc animal inq̃t benignũ admodũ & mite uidetur. Vultu enim ipſo ſanctimoniam quandã præfert. Volo ipſum alloqui: & cum eo indiſſolubilẽ nectere amicitiam. Quæ quũ dixiſſet: & propius acceſſiſſet: a Fele captus & dilaceratus eſt. Tunc cæteri hæc uidentes ſecum dicebant. Non eſt profecto nõ eſt uultui temere credẽdũ. Hæc fabula ĩnuit nõ ex uultu: ſed ex operibus hoĩes iudicãdos: cũ ſub ouilla pelle ſæpe atroces lupi delitescãt.

De Aſino qui hero ĩgrato ſeruiuerat. lxviii.

ASinus: q̃ uiro cuidã ĩgrato multos ãnos inoffẽſo pede ſeruiuerat: ſemel: ut fit dũ ſarcina p̃ſſus eẽt graui: & ſalebroſa ĩcederet uia ſub oner̃ eeciderat Tũc dñs ĩplacabilis multis eũ uerberibus ſurgere cõpellebat: pigrum animal & ignauum nũcupãs. At ille miſer ĩter uerbera hæc ſecum dicebat. Infelix ego q̃ ingratũ ſortitus ſum herum. Nam q̃uis ei multo tempore ſine offenſa ſeruiuerim: tamen non uult hoc unum delictũ tot meis priſtinis beneficiis compẽſare. Hæc fabula in eos cõficta eſt: qui beneficiorum ſibi collatorum ĩmemores: ẽt minimã benefactoris ſui in ſe offenſã atroci pœna proſecuũt̃.

De lupo ſuadẽte iſtrici: ut tela depõeret. lxix.

LVpus eſuriens in iſtricem intenderat animum: quem tamen quia ſagittis undiq; munitus erat: inuadere non audebat. Excogitata autem eũ perdẽdi aſtutia: illi ſuadere cœpit: ne pacis tpe tãtũ telorum onus tergore portaret, quãdoq̃dẽ ne alii q̃dẽ ſagittarii: niſi quum prælii tẽpus inſtaret: portarent. Cui Iſtrix aduerſus lupum inquit ſemper præliandi tempus eſſe credendũ eſt. Hæc fabula innuit uirum ſapientem oportere aduerſus inimicorum & hoſtium fraudes ſemper eſſe munitũ.

MVs cõſpicatus Miluum laqueo aucupis implicitum: miſertus eſt auis q̃uis ſibi inimicæ. abroſiſq; dente uinculis euolandi uiã ei fecit. Miluus tanti immemor beneficii ubi ſe ſolutũ uidit: murẽ nil tale ſuſpicantẽ corripiens unguibus & roſtro lacerauit. Fabula indicat malignos uiros huiuſmodi gratias ſuis benefactoribus ſolere reprehendere.

De Cochlea petẽte ab ioue ut ſuam domum ſecum ferre poſſet. lxxi.

QVũ Iuppiter ab exordio mundi ſingulis animalibus munera: quæ petiiſſẽt: elargiretᷣ: Cochlea ab eo petiit: ut domũ ſuã poſſet circũferre. Interrogata a Ioue. Quare tale ab eo munus expoſceret: quod illi graue & moleſtũ futurũ erat. Malo inquit tam graue onus perpetuo ferre q̃ quũ mihi libuerit malũ uicinũ non poſſe mutare. Fabula ĩdicat maloꝝ uicinitatẽ oĩ ĩcõmodo fugiẽdã.

De Erinacio Viperã hoſpitẽ eiiciente. lxxii.

ERinacius hyemẽ aduẽtare præſentiens blãde uiperã rogauit: ut in propria illius cauerna aduerſus uim frigoris locũ ſibi cõcederet: quod quum illa feciſſet: Erinacius huc illuc ſe prouoluẽs ſpinarũ acumine Viperã pungebat: & uehementi dolore torquebat. Illa male ſecũ actũ uidẽs: quãdo Erinacius ſuſcepit hoſpitio blãdis eũ uerbis: ut exiret orabat: quãdoqdẽ locus ambobus eẽt anguſtus. Cui Erinacius exeat ĩquit: q hic manere nõ poteſt. Quare Vipera ſẽtiẽs ſibi locũ ibi nõ eſſe: illi ceſſit hoſpitio. Fabula indicat eos in conſortia non admittendos: qui nos poſſunt eiicere.

De lepore ſeſe uulpi præferente ob pedum uelocitatem. lxxiii.

LEpus ſeſe dignum reputabat: qui Vulpi præferretur quoniam longe illã pedum pernicitate ſuperabat. Tunc Vulpes. At ego inquit ingenium ſum ſortita præſtantius: quo ſæpius q̃ tu pernicitate tua canes eludo. Hæc indicat fabula corporis uelocitatem & uires ab ingenio longe ſuperari.

De ſene ob impotentia libidinẽ carnis reliquẽte. lxxiiii.

VIr quidã ſanctitate præditus ſingulari ſenẽ quendam admonebat: ut tandem uitium libidinis dimitteret: cui uehemẽter inſudarat. Cui ſenex obtemperabo ĩquit pater ſãcte ſanctiſſimis optimiſq; admonitionibus tuis. Nam uſum Veneris admodum mihi obeſſe ſentio: & uirga amplius non arrigitur. Fabula indicat multos non amore uirtutis & dei: ſed timore pœnæ & ĩpotentia a cõſuetis uitiis ſolere deſiſtere.

De Agricola & poeta. lxxv.

AGricola quidam ad poetã accedens: cuius agros colebat: quũ eũ inter libros ſolum offendiſſet: interrogauit eũ quo pacto ita ſolus uiuere poſſet Cui ille ſolus inquit tantũ eſſe cœpi: poſtq̃ te huc contuliſti. Hæc indicat fabula eruditos uiros: qui doctiſſimorũ uirorum turba continue ſtipantur: tunc ſolos eſſe: quom inter illitterotos homines fuerit.

De lupo ouis pelle induto: qui gregẽ deuorabat. lxxvi.

LVpus ouis pelle indutus ouiũ ſe ĩmiſcuit gregi cotidieq; aliquã ex eis occidebat. Q đ cũ paſtor aĩaduertiſſet: illũ ĩ altiſſima arbore ſuſpẽdit. Interrogãtib9 aũt cæteris paſtorib9 cur ouẽ ſuſpẽdiſſet: aiebat. Pellis qdẽ ut uidetis ẽ ouis. opa aũt erãt lupi. Hæc ĩdicat fabula hoĩes nõ ex abitu: ſed ex opib9 iudicãdos: quo-

niam multi ſub ueſtimẽtis ouium lupina faciunt opera.

De patre filiũ ad uirtutes fruſtra hortãte. lxxvii.

PAter quidã filiũ uitiis deditũ multis hortabatur uerbis ut derelicta uitiorum uia uirtutibus inuigilaret. quæ ei laudẽ & decus erãt pariturae. Cui filius fruſtra ĩquit pater me ad hæc faciẽda hortaris. Multos enim prædicatores (ut aiunt) audiui. q longe te melius ad uirtutum hortabant uiam. Nunq̃ tamẽ eo℞ admonitionibus obſecutus ſum. Fabula indicat uiros malignæ naturæ nullius hortatu a uitiis uelle deſiſtere.

De Cane oues dñi ſui occidẽte: a quo ſuſpẽſus ẽ lxxviii.

PAſtor quidã Cani oues ſuas dederat cuſtodiendas. optimis illũ paſcẽs cibis. At ille ſæpe aliquã ouem occidebat. Quod quum paſtor aĩaduertiſſet canẽ capiẽs eum uolebat occidere. Cui Canis. Quid me inquit perdere cupis qui ſum unus ex domeſticis tuis? Interfice potius Lupum qui continue tuo inſidiatur ouili. Immo inquit paſtor te q̃ Lupũ morte dignũ magis puto. Ille enim palam ſe meũ hoſtẽ ꝓfitetur. Tu uero ſub amicitiæ ſpecie cotidie meum ĩminuis gregem. Hæc innuit fabula longe magis puniendos: qui ſub amicitiæ ſpecie nos lædunt: q̃ qui aperte ſe noſtros inimicos profitentur.

De Ariete cũ Tauro pugnãte. lxxix.

ARies quidam inter lanigeros greges erat: tanta cornuum & capitis firmitate: ut cæteros arietes ſtatim facileq; ſuperaret. Quare quum nullum amplius arietem inueniret. qui occurſanti ſibi auderet obſiſtere: crebris elatus uictoriis Taurum auſus eſt ad certamen prouocare. Sed primo congreſſu quum in tauri

nam frontē arictaſſet: tã atroci ictu repercuſſus ē: ut fere moriens hæc diceret. Stultus ego quid egi? Cur tã potentē aduerſariū auſus ſum laceſſere: cui me īparē creauit natura? Fabula īdicat cū potētiorib9 ſe nō eſſe decertãdum.

De uidua & aſino uiridi. lxxx.

VIdua quædã cælibatum exoſa nubere cupiebat: ſed non audebat: uerita uulgi irriſiones: qui maledictis eas ſolet inceſſere: quæ ad ſecundas trãſeunt nuptias. Sed commater eius q̃ contemnendæ eſſent populi uoces hac arte monſtrauit. Iuſſit enim aſinum album: quē uidua habebat: uiridi colore depingi: & per omnes urbis uicos circunduci. Quod dum fieret: tanta admiratio ab initio omnes inuaſerat: ut non ſolū pueri: ueꝝ etiã ſenes hac re inſolita moti Aſinū animi gratia comitarētur. Deinde quū huiuſmodi animal cotidie ꝑ urbē duceretur deſierunt admirari. Itidē inquit ad uiduã cōmater eueniet tibi. Si enim uirū acceperis ꝑ aliquot dies eris fabula uulgi. Deinde hic ſermo conticeſcet. Hæc fabula indicat nullã rē eſſe tanta dignam admiratione: quæ diuturnitate tēporis non deſinat eſſe miraculum.

De Aquila filios cuniculi rapiente. lxxxi.

AQuila in altiſſima arbore nidulata catulos Cuniculi: qui non longe inde paſcebantur: ī eſcam pullorum ſuorum rapuerat. quam Cuniculus blandis orabat uerbis: ut ſuos ſibi filios reſtituere dignaretur. At illa eum: ut puſillum: & terreſtre animal: & ad ſibi nocendum impotens arbitrata eos in cōſpectu matris unguibus dilacerare: & pullis ſuis epulandos apponere non dubitauit. Tunc Cuniculus filiorum morte commotus

hãc iniuriam minime impunitã abire permiſit. Arborem enim: quæ nidũ ſuſtinebat: radicitus effodit quæ leui impulſu uentorum procidẽs pullo. Aquilæ adhuc implumes & inuolucres in humũ deiecit: qui a feris depaſti magnũ doloris ſolatium. Cuniculo præbuerunt. Hæc indicat fabula neminem potentia ſua fretum imbecilliores debere deſpicere quum aliquando infirmiores potentiorum iniurias ulciſcantur.

De Lupo piſce fluuii maris regnum affectãte. lxxxii.

LVpus piſcis erat in amne quodam: qui pulchritudine: magnitudine: ac robore cæteros eiuſdẽ fluminis piſces excedebat. Vnde cuncti eũ admirabãtur: & tanq̃ regem præcipuo proſequebãtur honore. Qua re in ſuperbiã elatus maiorẽ prĩcipatũ cœpit appetere. Relicto igitur amne: in quo multos annos regnauerat ingreſſus eſt mare: ut eius regnũ ſibi uẽdicaret. Sed offendens delphinũ miræ magntudinis: qui in illo regnabat: ita ab illo inſectatus eſt: ut aufugiẽs uix amnis hoſtiũ ingrederetur. Vnde amplius non eſt auſus exire. Hæc fabula nos admonet: ut rebus noſtris contenti ea non appetamus: quæ noſtris uiribus ſunt longe maiora.

De oue paſtori conuiciante. lxxxiii.

OVis conuiciabatur paſtori quod non contentus lacte: quod in uſum ſuum filiorumq; ab ea mulgebat: inſuper illam uellere denudaret. Tũc paſtor iratus filium eius trahebat ad mortem. Ecquid inquit Ouis peius mihi facere potes? Vt te iq̃t paſtor occidã & lupis cãibuſq; p̃iiciã deuorãdã. Siluit ouis maiora adhuc mala formidans. Hæc fabula ĩdicat nõ debere homines

in deũ excandeſcere: ſi diuitias: ſi filios ipſis permittat auferri: quum etiam maiora & uiuentibus & mortuis poſſit inferre ſupplicia.

De Auriga & rota currus ſtridente. lxxxiiii.

AVriga interrogabat currũ: quare rota. quæ erat deterior ſtrideret: quum cæteræ idem non facerent. Cui currus. Aegroti inquit ſemper moroſi & queruli eſſe conſueuerunt. Hæc indicat fabula mala ſolere homines ad querimoniam ſemper impellere.

De uiro amicos experiri uolente. lxxxv.

VIr quidam diues admodum & liberalis magnã habebat amicorum copiam: quos ad cœnã ſæpiſſime inuitabat, ad quam libentiſſime accedebant. Volens autem experiri: an in laboribus & periculis ſibi fideles eſſent: omnes pariter conuocauit dicens obortos ſibi inimicos: ad quos perdendos ire ſtatuerat. Quare correptis armis ſecum irent: ut illatas ſibi ulciſcerẽtur iniurias. Tunc omnes præter duos ſeſe excuſare cœperunt. Cæteris igitur repudiatis illos tantum duos in amicorum numero habuit: quos deinde ſingulari amore proſecutus eſt. Hæc indicat fabula aduerſam fortunam amicitiæ experimentum eſſe q̃ optimum.

De Vulpe carnem leporis cani laudãte lxxxvi.

VVlpes quom fugaretur a cane: & iam iã eſſet capienda: nec ullam aliam euadendi uiam inuenire ſe poſſe cognoſceret. Quid me inquit o canis perdere cupis: cuius caro tibi uſui eſſe non poteſt. Cape potius leporem illum (non procul enim lepus aberat) cuius carnem ſuauiſſimam mortales eſſe cõmemorant. Canis igitur motus conſilio Vulpis omiſſa Vulpe leporem

inſecutus eſt: quem tamen ob incredibilem eius uelocita-
tem capere non potuit. Paucis poſt diebus. Lepus conue-
niens Vulpē uehemēter eam accuſabat (uerba enim eius
audiuerat) ꝙ ſe Cani demonſtraſſet. Cui Vulpes. Quid
me accuſas Lepus: quæ te tantopere laudaui? Quid di-
ceres: ſi te uituperaſſem Hæc indicat fabula multos mor
tales ſub laudationis ſpecie aliis perniciem machinari.

De Lepore calliditatem: & Vulpe celeritatem a Ioue
petentibus. lxxxvii.

LEpus & Vulpes a Ioue petebant: hæc ut calidi-
tati ſuæ pedum celeritatē: ille ut uelocitati ſuæ
calliditatem adiungeret: quibus Iuppiter ita re-
ſpondit. Ab origine mūdi e ſinu noſtro liberaliſſimo ſin-
gulis animātibus ſua munera ſumus elargiti. Vni aūt oīa
dediſſe aliorū fuiſſet iniuria. Hæc īnuit fabula deū ſingu-
lis ſua munera ita eſſe æquali lance largitum: ut quiſq; eſſe
debeat ſua ſorte contentus.

De equo inculto ſed ueloci. & cæteris eum irridenti-
bus. lxxxviii.

EQui cōplures ad circēſes ludos fuerāt adducti
pulcherrimis phaleris ornati: præter unū quem
cæteri ut incultū: & ad huiuſmodi certamē inep
tū irridebāt: nec unq̄ uictorē futurū opinabātur. Sed ubi
currēdi tempus aduenit: & dato tuba ſigno cuncti e carce
ribus exiliere: tū demum īnotuit: quanto hic pauloante ir
riſus cæteros uelocitate ſuperaret. Omnibus eni aliis poſt
ſe longo interuallo relictis palmam aſſecutus eſt. Fabula
indicat non ex habitu: ſed ex uirtute homines iudicandos.

De Ruſtico per uocem hædi ad iuriſconſultum ad
miſſo, lxxxix,

RVſticus q̃dã graui lite implicitus ad quẽdã Iuriſcõſultũ acceſſerat: ut eo patrono ſeſe explicaret. At ille aliis negociis ĩpeditus renũciari iubet: ſe non poſſe nũc illi uacare. Quare abiret alias rediturus. Ruſticus: q huic ut ueteri fidoque amico plurimũ fidebat: pluries rediẽs nũq̃ admiſſus eſt. Tandẽ hædũ adhuc lactẽtẽ & pĩguẽ ſecũ deferẽs ãte ædes iuriſperiti ſtabat & hædũ uellicãs illũ balare cogebat. Ianitor: q ex præcepto heri dona portãtes ſtatĩ admittere ſolebat: audita hædi uoce: Ianuã illico aperiẽs hominẽ ĩtroire iubet. Tunc Ruſticus ad hædũ cõuerſus grãs ĩquit tibi ago hædule mi: q tã faciles mihi has effeciſti fores. Fabula ĩdicat nullas tã duras difficileſq; fores eſſe: quas munera non aperiant.

De adoleſcẽte ex coitu infirmo & lupo. xc.

ADoleſcẽs qdã uxorẽ duxerat: & ĩpam quoq; adoleſcentulã formoſã admodũ & libidinoſã: cuius effrenæ libidini dũ ſatiſfacere cupit: ita lũbos exhauſit: ut paucis diebus macilẽtus fieret: & mortuo magis q̃ uiuo ſimilis uideretur. Nõ ĩgredi: nõ ſtare: nõ aliqđ opus facere poterat. Vt ſenex qdã apricatione gaudebat. Dũ ergo ĩ aprico ſtãs loco calore ſolis ſeſe calfaceret: accidit: ut Venatores: qui lupũ fuerãt inſectati: illac iter haberẽt: quos quũ adoleſcẽs ĩterrogaret: cur lupũ nõ ceperãt: ob ĩcredibilẽ ĩquiũt illius uelocitatẽ illum aſſeq nõ potuimus. Tũc ait adoleſcẽs. Vxorẽ ꝑfecto hic lupus habere nõ debet. Si enĩ uxori iũctus eſſet: nũq̃ tãta pedũ ꝑnicitate polleret. Hæc ĩdicat fabula neminẽ eẽ adeo robuſtum & fortẽ: quẽ nimius ueneris uſus nõ ĩfirmũ & debilẽ reddat

De Sene Iuuenem poma ſibi ſurripientem ſaxis deiiciente. xci.

SEnex quidam iuuenē ſibi poma ſurripientem blandis orabat uerbis: ut ex arbore deſcendere: nec res ſuas uellet auferre. Sed quum in caſſum uerba funderet: iuuene eius ætatem ac uerba contēnente: non in uerbis tantū inquit: uerum etiā in herbis audio eſſe uirtutem. Herbas igitur uellere: & in illum iacere cœpit. Quod iuuenis conſpicatus in uehemētē riſum effuſus ē: & ſenem delirare arbitrabatur: qui crederet eum ex arbore herbis poſſe depellere. Tūc ſenex omnia experiri cupiens. Quando inquit uerborū & herbarū uires aduerſus raptorē meaꝝ rerum nullæ ſunt: lapidibus agā. in quibus quoqꝫ dicūt eſſe uirtutē. lapideſqꝫ quibus gremium impleuerat: in Iuuenem iaciens: illū deſcendere & abire coegit. Hæc fabula indicat omnia prius ſapienti tentanda: q̄ ad armorum confugiatur auxilium.

De luſcinia cātū accipitri pro uita pollicēte. .xcii.

LVſcinia ab Accipitre famelico cōprehenſa. quō ſe ab eo deuorandam intelligeret: blande eū rogabat: ut ſe dimitteret pollicita pro tanto beneficio ingentem mercedē ſeſe relaturam. Quum autē accipiter eam interrogaret quid gratiæ ſibi referre poſſet. Aures inquit tuas mellifluis cantibus demulcebo. At ego iq̄t Accipiter malo mihi uentrem demulceas. Sine tuis enim cantibus uiuere: ſine cibo uero non poſſum. Hæc fabula innuit utilia iocundis anteponenda.

De Leone porcū ſibi ſocium eligente. xciii.

LEo quom ſocios aſciſcere ſibi uellet: multaqꝫ animalia ſeſe illi adiungere optarēt: idqꝫ precibꝰ: & uotis expoſcerēt cæteris ſcriptis cū porco ſolū ſocietatem uoluit inire: rogatus autem cauſam reſpondit,

Q uia hoc aĩal adeo fidum eſt: ut amicos & ſocios ſuos in nullo quãtũuis magno diſcrimine unq̃ relinquit. Hæc fabula docet eoꝝ amicitiã appetẽdã: q̃ aduerſitatis tẽpore a præſtando auxilio non referunt pedem.

De culice cibũ & hoſpitiũ ab ape petẽte. xciiii.

CVlex hiberno tẽpore quum & fame & frigore ſe periturũ coniiceret: ad Apiũ acceſſit aluearia: ab eis cibum & hoſpitiũ petens. Q uæ ſi ab eis fuiſſet conſecutus: promittebat filios eaꝝ ſe artẽ muſicam edocturum. Tũc quædã Apis at ego inquit artem meam malo liberi mei diſcant: quæ eos a famis & frigoris periculo eximere poterit. Fabula nos admõet: ut liberos noſtros iis artibus erudiamus: quæ eos ab inopia ualeãt uẽdicare.

De Aſino tubicine & lepore tabellario. xcv.

LEo rex quadrupedũ aduerſus uolucres pugnaturus ſuorum acies inſtruebat. Interrogatus autẽ ab Vrſo quid ei Aſini inertia aut leporis timiditas ad uictoriã conferre poſſent: quos ibi inter cæteros milites adeſſe cernebat: reſpondit. Aſinus tubæ ſuæ clangore milites ad pugnã cõcitabit. Lepus uero ob pedum celeritatem tabellarii fungetur officio. Fabula ſignificat neminem adeo cõtẽptibilẽ qui aliqua re nobis ꝓdeſſe nõ poſſit.

De Accipitribus inter ſe inimicis: quos columbæ pacauerant. xcvi.

ACcipitres inuicẽ inimici cotidie decertabãt: ſuiſque odiis occupati alias aues minime ĩfeſtabant Colũbæ illoꝝ uicẽ dolẽtes eos miſſis legatis cõpoſuere. Sed illi ubi ĩter ſe amici effecti ſunt: cæteras aues imbecilliores: & maxime colũbas uexare & occidere non deſinebãt. Tũc ſecũ columbæ q utilior accipitrum diſcõr

dia q̃ concordia nobis erat? Hæc monet fabula malorum inter ſe ciuium odia alenda potius q̄ extinguenda. ut dum inter ſe digladiātur: uiros bonos quiete uiuere p̄mittant.

De muliere ignē ſecū ī mariti domū ferente. xcvii.

VIr quidā prudēs uxorem ducebat. Interrogatus autem ab amicis quid ſibi uellet facula illa: quā noua nupta accenſā e paterna domo effert. Rurſusq; mariti domū ingreſſura accēdit: & intro fert. Significat inquit me hodie ignē e ſoceri mei ædibus ablatum in domum meam īferre. Fabula ſignificat ſæpenumero mulieres ignem quendam eſſe: qui mariti bona comburit.

De prætore repetundarum damnato. xcviii.

PRætor: q̄ prouīciā: cui præfuerat: expilauerat repetūdarū dānatus fuerat. Q uumq; ægre ablata reſtitueret dicebat quidā e p̄uincialibus. hic noſter prætor mulieres imitatur. quæ fœtus concipiētes mira uoluptate afficiuntur: quū autē eos emittūt incredibili dolore torquētur. Fabula ſignificat: aliena nō eſſe ſurripienda: ne illa deponere coacti mœrore conficiamur.

De ſene mortem differre uolente. xcviiii.

SEnex quidam mortem: quæ eum e uita ereptura aduenerat. Rogabat ut paululum differret. dū teſtamentum cōderet: & cætera ad tantum iter neceſſaria præpararet. Cui mors cur non inquit hactenus præparaſti: toties a me admonitus? Et quom ille eam nunquam a ſe uiſam amplius diceret: quum inquit non equales tuos modo: quorum nulli fere iam reſtant: uerum etiam Iuuenes: pueros: infantes quotidie rapiebam.

non te admonebam mortalitatis tuæ? Cum oculos hebe-ſcere; auditum minui; cæteroſque ſenſus in dies deficere; corpus ingraueſcere ſentiebas; nonne tibi me propinquã eſſe dicebam. Et te admonitum nagas. Quare ulterius diſferendum non eſt. Hæc fabula indicat ita uiuendũ: quaſi mortem ſemper adeſſe certamus.

De Auaro ſacculum numorꝝ alloquente. c.

Vir quidam auarus: qui ingentem aureorum aceruum male partum relicturus moriebatur: interrogabat ſacculum Numorum: quem morienti ſibi iuſſerat afferri: quibus uoluptatem eẽt allaturus: Cui ſacculus hæredibus inquit tuis qui numos a te tanto ſudore quæſitos ĩ ſcortis & conuiuiis profundent: & dæmonibus: qui animam tuã æternis ſuppliciis mãcipabũt. Hæc indicat fabula ſtultum eſſe in iis laborare: quæ aliis gaudium: nobis autem ſint allatura tormentum.

Petri pauli phantini de tradotio in hecathomythion conſumatiſs. Viri Laurentii Abſtemii Maceraten tetraſticõ

Quod nemus heſperidum panchaia bactra ſabæi
Helyſium quod hẽt: quod tagus: aſtur arabs:
Cuncta tuo abſtemi naſcuntur ſponte uirecto
Cuius habent ſiliquæ ſeria: non apinas.

Ioãnis antracini maceraten: in hecathomythion clariſſimi uiri Laurentii abſtemii maceraten tetraſticon

Doctiloquos aliis ſcriptis ſuperare latinos
Quære: ſumus lepidis græcia docta pares
Te xanthi ſeruus technis celebrauit amænis:
Non minus abſtemi nos decorauit opus.

LAVRENTII VALLENSIS IN.XXX.FABVLARVM ESOPI E GRECO IN LATINVM SERmonẽ ad clariſſimum uirũ Renaldũ ſonaledæ præfatio.

PRomiſerã nuperrime tibi coturnices: quas ipſe uenatus eſſem miſſurũ .Eas capere: ut homo uenãdi inſuetus quo nõ poſſẽ : ad uenationẽ meã ideſt litteras me cõuerti. Et forte ad mãus uẽit libellus græcus ex præda nauali tres & triginta Aeſopi fabellas cõtinens. has omnes bidui labore uenatus ſum. Mitto igitur ad te ſiue fabellas: ſiue mauis coturnices: quibus oblectarĩ te poſſis: ac ludere .Etenim ſi Octauianũ: Marcũq; Antoniũ orbis terrarũ prĩcipes ludo coturnicũ delectatos accepius: ꝑfecto tu uir litterarũ amãtiſſimus litterato hoc gñe ludẽdi delectaberis Et ſi qs Octauião aut Antõio pugnacẽ aliq̃ haꝝ auiũ dono dediſſet: iocundam illis rem gratamq; feciſſet. Ego quoq; tibi iocundus gratuſq; ero: ꝙ plus triginta eius generis aues dono mito pugnaces uictrices: et ſi forte hoc te magis iuuat: et pingues. Oblectant enim hæ fabellæ & alunt: nec minus fructus habent q̃ floris. Sed ne donum ſuum laudare inſolẽtis ſit: finem faciam. Tu ſi coturnices ueras: q̃ has fabellas malis reſcribe. Mittã namq; nõ modo coturnices: ſed etiã ꝑdices. Ex urbe Caieta. Kal. Maii. Mcccc.xxxviii.

De Vulpe & Capro.

VUlpes & caper ſitibundi in puteum deſcẽderũt in quo quom perbibiſſent : circũſpicienti reditũ Capro Vulpes ait. Bono animo eſto Caper. Excogitaui namq; quo pacto uterque reduces ſimus. Siquidẽ tu eriges te rectum: prioribus pedibus ad parietem

admotis:cornuaq; adducto ad pectus mento reclinabis: et ego per terga cornuaq; tua tranſiliens: et extra puteum euadēs te iſtinc poſtea educā. Cuius conſilio fidē habenti capro: atq; ut illa iubebat: obtemperanti: ipſa e puteo proſiliit. Ac deinde prægaudio ī margine putei geſtiebat exultabatq; nihil de hircō curam habens. Caeterum quū ab hirco ut fidifraga incuſaretur: reſpondit. Enim uero hirce ſi tantum eſſet tibi ſenſus in mente: quantum eſt ſetarū in mento: non prius in puteū deſcendiſſes: q̄ de reditu exploratum habuiſſes. Hæc fabula innuit uirum prudentē debere finem explorare: anteq̄ ad peragenda ueniat.

De Vulpe et leone.

Vlpes nullum antea leonem conſpicata: quum illi alternus ex improuiſo obuiaſſet: ita aſpectū eius expauit: ut parum abfuerit: quin extinguere tur. Quod quū iterū poſtea accidiſſet: ad aſpectum qdē leonis eſt exterrita: ſed non ita: ut prius. Tertio autē quū leonem eundem eſſet intuita: non modo non exterrita ſed etiam fidenter adiens ſecum collocuta eſt & confabulata. Hæc fabula īnuit quod conſuetudo & conuerſatio facit: ut quæ maxime horribilia & formidanda ſunt: neq; horrida neq; formidoloſa uideantur.

De Gallo et perdice.

GAllos quidam domi ſuæ quum haberet: mercatus eſt perdicem: eamq; alendam & in ſocietatem Gallorum dedit. una cum illis ſaginandam eamq; Galli pro ſe quiſq; mordicabant: abigebantq;. Perdix autem apud ſe affligtabatur exiſtimās ideo talia inferri ſibi a Gallis: quod ſuum ab illorum genere alienum eſſet. Vbi uero non ita poſt aſpexit: et illos inter ſe

pugnantes mutuo quæ percutientes recreata a mœrore inquit. Equidem poſt hoc non affli&tabor amplius uidens eos inter ſe dimicantes. Hæc fabula innuit uirum prudētem debere æquo animo ferre contumelias ab alienigenis illatas: quos uident: ne a domeſticorum quidem iniuria abſtinere.

De Vulpe & capite reperto.

VUlpes aliquando in domum citharedi īgreſſa: dum omnia inſtrumenta muſica: omnemq; ſupellectilē ſcrutaretur: reperit e marmore caput ſcienter fabreq; factum Quod quum in manu ſumpſiſſet inquit. o caput cum magno ſenſu factū: nullum ſenſum optinens. Hæc fabula ad eos ſpectat: qui corporis dignitatem habent: animi induſtriam non habent.

De Carbonario & fullone

CArbonarius conducta in domo habitans: fullonem inuitauit: qui eo loci proxime ueniſſet: ut eiſdem in ædibus una habitarent. ad quem fullo o homo non eſt iſthuc factum cōducibile. Vereor enim ne quicquid ipſe candidifacerem: id omne tu carbonaria aſpergine fuſcares. Hæc fabula innuit nullum cum flagitioſis habendum eſſe commercium.

De uiro iactabundo.

VIr quidam aliquandiu peregrinatus: quum iterū domum reuertiſſet: quum multa alia in diuerſis a ſe uiriliter geſta iactabundus prædicabat: tum uero id maxime: quod Rhodi omnes in certamine ſaliendi ſuperaſſet: eiusdē rei Rhodios: qui affuerūt: teſtes eſſe: ad quē unus aſſiſtētiū reſpondens inquit, o homo ſi uerū

iſthuc eſt: quid loqueris? quid tibi opus ē teſtibus? Ecce hic Rhodus. ecce hic certamen ſaliendi. Hæc fabula innuit: quod ubi rerꝝ teſtimonia adſunt: nihil opus ē uerbis.

De uiro apollinem tentante.

VIr quidam facinoroſus Delphos ſe cōtulit Apollinem tentaturus: habenſq; paſſerculū ſub pallio quem pugno tenebat. et accedens ad tripodas: interrogabat deū dicens: Quod habeo in dextra uiuit ne an mortuum eſt? prolaturus paſſerculum uiuum: ſi ille mortuum reſpondiſſet. Occidiſſet enim ſtatim ſub pallio clam prius q̄ proferret: At deus ſubdolem calliditatem hominis intelligens dixit. o conſultor utrum mauis facere (penes te. nanq; arbitrium eſt) facito. et ſiue uiuum ſiue mortuum: quod in manibus habes: proferto. Hæc fabula īnuit mētem diuinā nihil neq; latere: neq; fallere.

De piſcatore.

PIſcator quidam demiſſis in mare rhætibus extulit Iſmiridem puſilli corporis. quæ ſic piſcatorē obſecrabat: Noli me in præſentiarū capere puſillam et minutam. ſine abire & creſcere: ut poſtea ſic adulta cōmodo maiore potiaris. cui piſcator inquit. Ego uero amens ſim: ſi lucrū: quod inter manus habeo: licet exiguum prætermittā ſpe futuri boni quātumlibet magni. Hæc fabula innuit. Stolidum eſſe: qui propter ſpem maiorem rem præſentē et certam licet paruam non amplectitur.

De Equo & Aſino.

VIr quidam habebat equum et aſinum. In itinere autem faciendo inquit Aſinus Equo. Si me ſaluum uis relena a me partem oneris mei. Equo

illius uerbis non obſequente Aſinus ſub onere cadẽs mo-
ritur. Tunc dominus iumentorum omnes: quas portabat
Aſinus ſarcinas: ſimulq; corium quod a mortuo exuerat:
equo imponit. quo onere depreſſus equus: & gemẽs cũ
clamore inquit. Væ mihi iumentorũ infeliciſſimo. Quid
mihi miſero male euenit. Nam recuſans partem: nunc to
tum onus porto. in ſuper et illius corium. Hæc fabula in-
nuit maiores debere in laboribus participes eſſe minori-
bus: ut utriq; incolumes ſint.

De uiro et Satyro

VIr quidã cum ſatyro amicitiam inierat. qui quũ
edendi gratia ſederent: exorta cæli tempeſtate ac
frigore: uir manus ad os admouens anelitu refo-
cillabat. quod intuens Satyrus interrogabat. Quamob-
rem id faceret. Ille inquit calore oris algentes manus refo-
cillo. pauloq; poſt: calidiori edulio allato cum uir iterum
ad os manum cum edulio admouens calorẽ cibi tenui in-
ſpiratione refrigeraret: Interrogat. Satyrus quamobrẽ et
id faceret. Reſpondente autẽ uiro: ut refrigerret ac eduliũ.
atq; ego inquit Satyrus tecum poſthac amicitiam non
exercebo. qui ex uno ore & calidum promis et frigidum.
Vale. Hæc fabula innuit: deuitandam eius amicitiã eſſe:
cuius anceps uita eſt: et non ſimplex ſermo.

De Vulpe et pardo

VVlpes & pardus de pulcritudine altercabantur
Et pardo ſuam uerſicolorem pellem extollente
Vulpes quom ſuam præponere non poſſet: in-
quit At quanto ego ſpecioſior: quæ nõ corpus: ſed animũ
uerſicolorem ſortita ſum. Hæc fabula innuit pulchritu
dinem animi antecelere pulchritudini corporis.

De Fele in fœminam mutata.

Felis quædam delicium formoſi erat cuiuſdã ado
leſcentis. Hanc ille ut in fœminam mutaret: Ve
nerē deprecatus eſt. Dea miſerta cupiditati ado
leſcentuli conuertit beſtiam in ſpecioſam puellam: cuius
forma inardeſcens adoleſcentulus adducit illam ſecũ do/
mum. Quibus conſidentibus in cubiculo Venus uolens
periculum facere nunquid illa cũ corpore mutaſſet & mo
res: murem immiſit in medium. At illa & eorum: qui ade/
rant: & cubiculi nuptialis immemor e cubili ſurgens murē
inſequebatur: illum comedere cupiens. Tũc dea indigna/
ta iterum in ſuam reſtituit naturã. Hæc fabula innuit ſce/
leſtos homines et ſi conditionem ; ſtatũq; mutent; tamen
mores nequaq̃ mutare.

De Agricola & canibus.

Agricola quidam hiberno ſidere in agro deprehē
ſus deficientibus cibariis primũ interfectis ſin/
gulis ouibus, illarum carnibus ueſcebatur. mox
& caprarum ; poſtremo operariis bobus interemptis ale/
batur. Quod canes quũ animaduertiſſēt, inter ſe collocu
ti ſunt dicentes. At nos hinc faciamus fugam. Si enĩ ope/
rariis bobus dominus noſter non pepercit: ne nobis qui/
dem parcet. Hæc fabula innuit fugiendos eos eſſe: Et ca/
uendoſq;: qui a familiaribus quoq; manus nõ abſtinent.

De Agricola ſeuiente in filios.

Agricola filios ſuos uidēs cotidie digladiãtes: ne/
q; i gratiã ĩter ſe reducerē potiſ eēt: iuſſit faſciculũ
uirgarum ſibi afferri. aderant autem filii illuc ſe
dentes ; quæ quom allatæ eſſent colligauit omnes in unũ

faſciculum. iuſſitq; ſingulos filiorum faſciculum capere: atq; confringere. Illis uero confringere nõ ualentibus: ſoluens poſtea faſciculum tradidit ſingulas uirgas eis frangendas. Atq; illis ſtatim facileq; frangentibus ĩtulit. Ita & uos filii mei ſi filioli ꝑſeueretis unanimes perſtiteritis: inexpugnabiles uos hoſtibus. inuictoſq; præbebitis. Si minus: ipſa ueſtra æmulatio: atq; ſeditio opportunã uos prædam inimicis faciet. Hæc fabula ĩnuit æque res humanas facere uel a concordia ĩcremẽtũ uel diſcordia iacturam.

De muliere & Gallina.

MVlier quædam uidua habebat Gallinam cotidie ſingula oua parientem. Sperans autem pro ſingulo bina oua parituram: ſi plus tribuiſſet eſcarum: opipare educabat. Gallina uero pinguior effecta ne unum quidem ouum parturire poterat. Hæc fabula innuit ꝙ homines propter luxum et copiam rerum marceſcentes ab inſtituto retardantur.

De homine quem canis momorderat.

ADmorſus a Cane quidam circuibat ſingulos: corrogans curationem: Nactuſq; quendam eſt: qui cognita mali qualitate inquit. Si tu quidem homo conualeſcere uis: ſume cruſtulam panis madefactam in ſanguine uulneris porrige cani: qui te momordit: comedendam: Cui ille deridens inquit. Ego me hercle ſi iſtuc fecero: dignus ſum: qui ab omnibus huius urbis canibus mordear. Hæc fabula innuit improbos homines: quum maxima beneficia acceperint: tum maxime ad maleficia animari.

De duobus amicis et urſo

Vobus amicis una iter facientibus fit Vrſus ob
uiam: quorum unus perterritus in arborē ſcan/
dens latuit. Alter uero cum ſe imparem Vrſo ſe
fore: et ſi pugnare uellet: ſuperatum iri intelligeret proci/
dens ſimulabat ſe mortuum eſſe: Vrſus autem aduenıens
aures & occipitiū olfaciebat. Illo: qui ſtratus iacebat uſq;
continente reſpirationem. Ita mortuum eſſe credens Vr/
ſus abiit. Aiunt enim Vrſum non ſæuire in cadauer. Mox
alter: qui inter frondes arboris latuerat: deſcendens inter/
rogat amicum: quidnam ad aurem Vrſus ſecum eſſet lo/
cutus. Cui amicus inquit. Admonuit me ne poſt hac cum
huiuſmodi amicis iter faciam. Hæc fabula innuit deui/
tandos eos amicos: qui periculoſo in tempore ab auxilio
præſtando reuocant pedem.

De Adoleſcentibus et coquo

Vo adoleſcētes obſoniū a Coco mercati coïter
erant Cæterum quom Gocus quibuſdam nego
ciis domeſticis intenderet: uacaretq;. Alter ado/
leſcentum partem obſonii in alterius ſinum immiſſit. Cō/
quirenti qui carnem ſubſtulerat: iurabat ſe nō habere: qui
uero habebat. Qui uero habebat iurabat ſe nō abſtuliſſe.
Quib9 Cocus itellecta adoleſcētū aſtutia inquit. Et ſi me
latet fur: tamē eū: quē iuraſtis deū nō latebit. Hæc fabula
inuit: ꝗ ſi hoēs cælamus: deū nequaq̄ cælare poterimus.

De Arundine et olea

Iſeptabāt alteꝝ Arūdo & olea de cōſtātia: de for
titudine & de firmitate. Et Olea qdē ꝓbra arūdi
ni ingerebat: ut fragili & ad oēm uētum uatilāti.
Arūdo aūt obticebat: nō long ōtēpus expectans, Na cum

uentus uehemens ingruiſſet: arundo agitabatur: refella-
batur que Olea uero quom uiolentiæ uentorũ reluctari
uellet: confracta eſt. Hæc fabula innuit eos: qui forciori-
bus ad tempus cedunt potiores eſſe iis: qui non cedunt.

De Tubicine.

ERat tubicen: qui ĩ militia ſignũ caneret. Is inter
ceptus ab hominibus ad eos: qui circũſiſtebãt
proclamat. Nolite me o uiri ĩnocuũ inſontemq;
occidere Nullum enim unq̃ ego occidi. Quippe nihil tu
cinam aliud q̃ hanc tribam habeo: ad quem illi uiciſſim
cum clamore reſponderunt. Tu uero hoc ipſo magis tru-
cidaberis: q; quũ ipſe dimicare nequeas: cæteros potes ad
certamẽ ĩpellere. Hæc fabula ĩnuit q; p̃ter cæteros peccãt
q malos et ĩportunos pricipes perſuadent ad iniq; agẽdũ.

De aucupe & Vipera.

AVceps quidã ſumptis aucupatoriis rætibus ad
uenãdũ proceſſit. uiſoq; palũbo ĩ cacumine ar-
boris ſedente: cõpoſitas artificioſe arundines cũ
ræti ad auem clanculum admonebat: ſperans illam ſe ue-
nari poſſe. Quod quũ agit: in altũ ĩtuens: iacentẽ uipam
pedibus: quæ exaſperata dolore hominem momordit. At
ille iã deficiens me miſerũ ĩquit: qui quũ alterũ uenari uo-
lo: ipſe ab altero captus pereo. Hæc fabula innuit fraudu-
lentos homines inſidias ſuas occultare. Sæpe tamen ab ali
is idem ſuſtinere.

De Caſtore uirilia ſibi imputante.

CAſtor præter cæteros quadrupedes in aqua dura
re dr̃: eiusq; genitalia ad artẽ medicam ſane uti-
lia eſſe: Tunc ubi uidet ſe ab ĩdagãtibus homi-
nibus captũ iri (nouit enĩ quãobrẽ indagetur) ipſe ſibi ge-

nitalia præcidit .eaq; ad inſequentes proiiciens hoc modo incolumis euadit. Hæc fabula innuit huius exemplo prudentes debere pro adipiſcēda ſalute nullam rationem habere fortunarum.

De thyno & Delphino.

THynus quum delphinum inſequeretur precipiti curſu: & iam iam capiendus eſſet: in anfractum quendam ſe intruſit: delphinuſq; ad alterum ſimilē īpetu ipſo illiſus eſt. ad quē Thynus reſpiciens: iāq; expirantem uidens: inquit. Iam mihi mors nō eſt moleſta: uidens eū: qui mihi cauſa mortis eſt mecū morientē. Hæc fabula innuit æquo animo ferre homines calamitates: quū eos: pp quos ī calamitate ſūt calamitoſos aſpiciūt.

De cane & lanione.

CAnis quidam inſiliit in Macellum lanio ī aliqua re occupato: & erepto pecōris corde fugiebat. ad quem Lanius conuerſus: fugiētēq; aſpiciens inquit o canis ubicunq; fueris: te obſeruabo. Non .n. ſubſtuliſti: ſed mihi cor dediſti. Hæc fabula innuit iacturam ſemper eſſe hominibus doctrinam.

De uate quodam.

VAticinator quidam in foro ſedens ſermocinabatur: quum quidā ſibi præſto fuit: trepidā q; denūciat fores domus eius refractas eſſe: omniaq; direpta: quæ in domo fuiſſent: ad quem nuncium uaticinator gemēs properanſq; curſu ſe domū recipiebat. Quē currētē quidā ītuēs o tu inqt: q aliena negocia te diuinaturū ꝓmittis: certe tua nō diuiaſti. Hæc fabula ad eos ſpectat: q res ſuas nō recte adminiſtrātes: alienas: quæ nihil ad eos pertinent: prouidere & conſulere conantur.

De ægroto et medico.

AEgrotus quidam a medico interrogatus quonã modo ſe habuiſſet: prætermodũ inquit reſpõdit ĩ ſudore ſe fuiſſe reſolutũ. Cui medicus iſtud ĩqt bonũ eſt. Altero aũt die iterũ ĩterrogatus quonam modo ſe haberet: reſpõdit algoribus correptus diu uexatus ſum & id quoq; medicus inquit bonũ eſt. Tertio quũ ab eo medico interrogaretur reſpõdit profluuio corporis debilitatus ſũ. Iſtud ẽt bonũ eſt: inquit medicus: inquit. Poſtea aũt a familiari quodam ĩterrogatus quo modo habes o amice reſpondit ẽt atq; ẽt bene habeo: ſed morior. Hæc fabula innuit arguendos aſſentatores.

De aſino & lupo.

ASinus calcato ligni aculeo claudicabat: cõſpectoq; lupo ait o lupe en præcrutiato morior: futurus eſca aut tua: aut Vulturum: aut coruorum: Vnũ modo abſte munus flagito. Educ prius de pede aculeum: ut moriar ſaltem ſine cruciatu. Tunc lupus ſũmis dentibus aculeũ mordicus præhendẽs eduxit. Aſinus uere doloris oblitus ferratos calces ĩ faciem lupi ĩpegit. fractiſq; illius fronte: naribus dẽtibus aufugit. lupo ſe ipſum accuſante ac merito ſibi id eueniſſe dicente: ꝙ qui didicerat eſſe lanius iumentorum: nunc illorũ uolebat eſſe chyrugicus. Hæc fabula innuit: ꝙ qui ſua artificia deſerunt transſferentes ad aliena ipſis non apta: & in deriſum ueniunt: et in diſcrimen.

De aucupe & merula.

AVceps tetenderat uolucribus rætia: quid eminus intuens merula percontabatur hominnem quid negocii ageret; ille reſpon-

dit; ſe condere urbem: abiit que longius: & ſe ſe abdidit. merula uero illius uerbis me fidē hn̄s accedēs ad eſcam iu ſta retia appoſitam capptam eſt: accurrenteq; aucupe inquit o homo ſi tu quidem talem urbem condis: haud multos inuenies incolas. Hæc fabula innuit eo maxime modo rem priuatam et rem publicam deſtrui; quum preſides ſæuitiam exercent.

De Viatore et pera fauente

Viator longum ingreſſus iter: uouit ſiquid inueniſſet eius dimidium Ioui ſe oblaturum. Inuēta autem poſtea in ipſo itinere pera palmularum amigdalarumq; plena comedit omnes palmulas amigdolaſq;. Sed harum nucleos; illarum putamina & cortices ad aram quandam obtulit. inquiens: habes Iupiter qiud tibi uoueram. quod enim inueni; eius et interiora et exteriora tibi offero. Hæc fabula inuit auarū propter pecuniæ cupiditatē etiam diis moliri falacias.

De puero et matre

PVer quidam in ſchola condiſcipuli furatus tabellam alphabetāria; attulit matri ſuæ: a qua nō caſtigatus cottidie magis furabatur. Procedēte autem tempore cœpit furari maiora Tādem a magiſtratu deprehenſus ducebatur ad ſupplicium. Matre uero ſequente ac uociferāte rogauit ille ſatellites: ut paulis per cū ea ad aurem loqui permitterent: quibus permittentibus; et matre feſtinabunda aurem ad os filii admouēte; ille auriculam maternam dentibus euuilſit; Et quū mater cæteriq; īcreparēt nō modo ut furē; ſed in parēte ſuā ipiū: iqt: Hæc mihi ut perderer cauſa extitit. Si enm me tabellam alphabetariā furatū īcrepaſſet: ſiue caſtigaſſet: nequaq̄ ad

ulteriora progreſſus: nunc ad ſupplicium duceretur. Hæc fabula innuit: quod qui inter initia peccandi non coercentur: ad grauiora flagitia euadunt.

De paſtore artẽ nauticam exercente.

PAſtor in loco maritimo gregẽ paſcebat: cui quũ uideret mare tranquillum inceſſit cupido nauigationem faciendi ad mercatum: Itaqꝫ uenũdatis ouibus: emptiſqꝫ palmarũ ſarcinis nauigabat. Oborta autem uehementi tempeſtate :& naui mergi periclitãte omne pondus nauis in mare deiecit. uixqꝫ euaſit: exonerata naui. Paucis poſt diebus ueniente quodam: et tranquillitatem maris admirante(erat enim ſane tranquillum) reſpondens inquit palmulas iterum uult: quantum intelligo ideoqꝫ ĩmotum ſeſe fore oſtendit. Hæc fabula ĩnuit eruditiores effici homines damno atqꝫ periculo.

De filio cuiuſdam ſenis & leone.

FIlium ſenior quidam habebat unicum generoſi animi: & uenaticorum canum amatorem. hunc per quietem uiderat a Leone trucidari. Territus ne forte ſomnium hoc aliquando ſequeretur euentus: extruxit domum quandam quampolitiſſimã hẽ Laquearibus ac feneſtris amæniſſimam. Illuc inducens filium aſſiduus illi cuſtos inhærebat. Depinxerat enim ea in domo ad oblectationem filii omne animalium genus: in quibus & leonem. Adoleſcens hæc ĩſpiicens eo amplius moleſtiæ contrahebat. Quadam autem uice propius ſtãs leoni inquit. o truculentiſſima fera propter te & propter inane ſomnium patris mei ĩ hac domo aſſeruor: uelut in carcere. Quid tibi faciam? Et hæc dicens manum parieti incuſſit: oculũ leonis eruere uolens: et in clauo qui illic latebat: offendit.

qua ex percuſſione manus emarcuit; ſuccreuitq; ſanies: et
febris ſubſecuta eſt: breuiq; tempōre adoleſcens eſt mor/
tuus. Ita leo adoleſcentem occidit. nihil adiuuante patris
ſophiſmate. Hæc fabula innuit quæ uentura ſunt: deui/
tare poſſe neminem.

De Caluo crines externos gerēte pro natiuis

CAluus quidam mentitos crines gerens: dū equo
uehebatur. ecce ſibi ualidior uentus illos de ca/
pite ſuſtulit. riſus ſtatim magnus a præſiſtanti/
bus excitabātur. & ille īhibito curſu ad illos īquit. Quid
mirum: ſi crines: qui non erant mei: a me receſſerunt: Illi
quoq; receſſerunt: qui mecum fuerant nati. Hæc fabula
innuit non debere nos merere ob amiſſas opes. Quod enī
naſcentes a natura non accepimus: id non poteſt nobis cū
perpetuo permanere.

Eſopi fabularum. xxx. tradutinis Finis.

Impreſſum Venetiis per Magiſtrum Ioan/
nem De Cereto De Tridino. Anno domini.
M.CCCC.XCV. die uero. iii. Auguſti.